

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בניים בני בני כשתילי זתים סביב לשלחנם,
תכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון

זרע שמשון המבואר

פרשיות

כי תצא • אות ד

כי תבוא • אות ו

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל
האלוקי חסידא קדישא רבנו שמשון חיים ב"ר
נחמן מיכאל נחמני זלה"ה

מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'
שחי לפני כ-300 שנה בתקופת האור החיים' ומקום קברו לא נודע
והבטיח שהלומד בחידושויו וספריו יזכה לישועות בבני חיי ומוני
גלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות
זו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון
שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

**יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"**

לקבלת הגיון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב
הרב מנחם בנימין פאשקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק
הרב ישראל זילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"ג ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגיונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרבנטיל (17) סניף 635
מספר השבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודביו תורתו הקדושים ימן מכל
צדה וצוקה, וישפיע על הלומדים ועל המסייעים
בני חיי ומוזני ועל טוב סלה
כהבטחתי
בהקדמת ספריו.

לשוחפת של ברכה בכל ית

**מוקד
זרע שמשון**

ארץ ישראל
02-80-80-500

ארה"ב
347-496-5657

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'
נתרם
לזכות והצלחת

**דניאל אורי
בן רגינה מלכה**

שיראה הצלחה וברכה
בלי גבול ובלי עדה בעסקי
בכל העולם
וייתקיים בו הפסוק
"ופרצת יעה וקדצה"
צפונה ונגבה"

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'
נתרם
לזכות והצלחת

**אהרן
בן גיטל בילא**
ובל משפחתו
ובל הנלוים אליו

לשפע ברכה
והצלחה גדולה
וסייעתא דשמיא
בכל עכל כל

פְּרִשְׁת פִּי תִצֵּא

ד

בְּרֹוךְ הוּא רַחֲמִים, וְאִינֵן אֱלֹא גְזֵרַת מְלֶכֶךְ
עַל עֲבָדָיו.

קְשָׁה, דְּהָא אֲמַרִינֵן בְּמִדְרַשׁ פְּרָשָׁה זו
(דב"ר ו, א), וּכְשֵׁם שְׁנַתְמַלֵּא

בְּפֶרֶק ה' דְּבִרְכוֹת (לג, ב), הָאוֹמֵר עַל
קֵן צְפוּר יִגְיעוּ רַחֲמֵיךְ, מוֹדִים
מוֹדִים, מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. וְאֲמַרִינֵן הֵתָם
בְּגִמְרָא, שְׁעוֹשָׁה מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ

מאמרם ז"ל
האומר על
קן צפור
יגיעו רחמיך
וכו משתקין
אותו

זְרַע שְׁמוֹשׁוֹן הַמְּבוּאָר

ד

אף שמצות שילוח הקן גזירה היא, מדת הרחמים מתעוררת על ידה

שְׁבַתְפִּילָה כּוֹז, הוּא עוֹשֶׂה מִדּוֹתָיו -
מִצְוֹתֵינוּ¹, שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרֹוךְ הוּא רַחֲמִים -
שֶׁהוּא כּאוֹמֵר שֶׁנִּצְטוּיֵנוּ בְּמִצְוֹתֵינוּ שֶׁל
הַקֶּב"ה, רַק מַחֲמַת מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁלוֹ,
שֶׁהוּא מֵרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת. וְהֵאֵמַת הִיא,
שֶׁמִּצְוֹתָיו עֲלֵינוּ, לֹא נִיתְּנוּ מַחֲמַת מִדַּת
הַרַחֲמִים, שְׂאִינֵן אֱלֹא גְזֵרַת מְלֶכֶךְ עַל עֲבָדָיו
- הַקֶּב"ה צִוְּהָ אוֹתָנוּ עֲלֵיהֶם, כְּדִי לִהְטִיל
עֲלֵינוּ אֶת עוֹלוֹ, וּלְהוֹדִיעַ שֶׁאֲנַחְנוּ עֲבָדָיו,
וְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו².

קְשָׁה - יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת עַל דְּבָרֵי הַגְּמָרָא,
שֶׁהֵטַעַם שֶׁל מִצְוַת שִׁילוּחַ הַקֵּן, וְשֶׁל שָׂרָא
מִצְוֹת, אִינֵנו מִשׁוּם מִדַּת הַרַחֲמִים שֶׁל
הַקֶּב"ה, דְּהָא אֲמַרִינֵן בְּמִדְרַשׁ בְּפֶרֶק ה' זְרַע

קושיא מהמדרש על המבואר בגמרא
ששילוח הקן אינו משום רחמים

שְׁנִינֵנו³ בְּמִשְׁנַת בְּפֶרֶק ה' דְּבִרְכוֹת⁴ (לג, ב),
הָאוֹמֵר בְּתַפִּילַתּוֹ לִפְנֵי הַקֶּב"ה⁵, 'עַל קֵן
צְפוּר יִגְיעוּ רַחֲמֵיךְ' - כִּשְׁם שֶׁהֵנָּךְ מֵרַחֵם עַל
הַיּוֹנָה כִּשֶׁהִיא עִם בְּנֵיהּ, שֶׁאֵמַרְתָּ (דְּבָרִים כב, ז)
'שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם', כִּמוֹ כֵּן יִתְעוֹרְרוּ
רַחֲמֵיךְ אֲלֵינוּ⁶. וְכֵן מִי כִּשֶׁהוּא כּוֹרַע אוֹמֵר
'מוֹדִים מוֹדִים' - שְׁנֵי פַעַמִּים 'מוֹדִים', בְּשֵׁנֵי
הָאוֹפְנִים הַלְלוּ, מְשַׁתְּקִין - מִשְׁתַּיְקִים אוֹתוֹ
שֶׁלֹא יֵאמַר כֵּךְ, לִפְנֵי שְׂאִין זוֹ תַפִּילָה הַגּוֹנֵה⁷.
וְאֲמַרִינֵן הֵתָם בְּגִמְרָא⁸, שֶׁלִּדְעַת אֶחָד
מִהָאֵמוּרָאִים, הֵטַעַם שֶׁמִּשְׁתַּיְקִים אֶת הָאוֹמֵר
'עַל קֵן צְפוּר יִגְיעוּ רַחֲמֵיךְ' הוּא, לִפְנֵי

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

בלשונו, נראה כאילו הוא ח"ו מתפלל לשתי כוחות
וכו. אלא 'על קן צפור יגיעו רחמיך' מאי טעמא, פליגי
בה תרי אמוראי במערבא, רבי יוסי בר אבין, ורבי יוסי
בר זבידא, חד אמר, מפני שמטיל קנאה במעשה
בראשית [לומר, על אלה חס, ולא על שאר בריותיו].
וחד אמר, מפני שעושה מדותיו של הקדוש ברוך הוא
רחמים, ואינן אלא גזרות. ה. רש"י (ברכות שם
ד"ה מדותיו). וראה בדברי רבינו להלן, שפירש באופן
אחר, שלכך נקטה הגמרא לשון 'מדותיו', שהוא
מלשון 'מדת הרחמים'. ט. ע"פ רש"י (שם).

א. מצות שילוח היקן כתובה בפרשתינו, ומבאר רבינו
מאמר חז"ל האמור בענין מצוה זו. ב. וכן
במגילה (כה, א). ג. לשון המשנה, האומר, על
קן צפור יגיעו רחמיך, ועל טוב יזכר שמך, מודים
מודים, משתקין אותו. ד. ע"פ רש"י (ד"ה
האומר). ה. ע"פ רש"י (מגילה שם ד"ה על),
ערוך השלחן ('או"ח סימן קיג ס"ז). ו. כמבואר
הטעם בגמרא, ראה בהערה להלן בסמוך.
ז. לשון הגמרא, בשלמא 'מודים מודים' משתקין
אותו, משום דמיחזי כשתי רשויות [שמתוך הכפל

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים עַל
הַבְּהֵמָה, כִּי נִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל
הָעוֹפוֹת, מִנֵּן, שְׁנֵאמַר (דברים כב, ו) 'כִּי
יִקְרָא קִין צְפוּר' וְכו'. וּמִכָּאן נִרְאָה
בְּבִרור, שְׁעֵקֶר הַטַּעַם קִין צְפוּר הוּא
מְשׁוּם רַחֲמִים.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

הבנים, אלא לשלח מתחילה את האם, ורק
אחר כך לקחת את הבנים.

וּמִכָּאן - ממדרש זה, נִרְאָה בְּבִרור,
שְׁעֵקֶר הַטַּעַם של מצות שילוח קִין צְפוּר,
הוּא מְשׁוּם מִדַּת הַרַחֲמִים של הקב"ה. וזהו
שלא כדברי הגמרא, שמצוה זו לא ניתנה
מחמת מדת הרחמים של הקב"ה, אלא היא
גזירה²¹.

(דב"ר ו, א), וְכֵשֶׁם שְׁנֵתְמַלֵּא הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא רַחֲמִים עַל הַבְּהֵמָה, וְצִוִּיה שְׁלֵא לְהַקְרִיב
בְּהֵמָה לְקָרְבָן, לִפְנֵי שֶׁעֲבָרוּ עֲלֶיהָ שְׁבַעֵה יָמִים
מִיּוֹם לִידְתָּהּ²², וְשְׁלֵא לְשַׁחוּט בְּהֵמָה [-הָאֵם]
עִם וְלִדְהָ בְיוֹם אֶחָד²³, כִּי נִתְמַלֵּא הַקְב"ה
רַחֲמִים גַּם עַל הָעוֹפוֹת בְּעֵינֵי דוּמָה, מִנֵּן,
שְׁנֵאמַר (דברים כב, ו) 'כִּי יִקְרָא קִין צְפוּר' וְכו',
שְׁצִוִּיה הַקְב"ה שְׁלֵא לְקַחַת אֶת הָאֵם יַחַד עִם

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

ע"כ. ראה עוד בלשון המורה הנבוכים, שהובא להלן
בסמוך בהערה. יג. לשון הפסוק, 'כִּי יִקְרָא קִין
צְפוּר לְפָנֶיךָ בְּבִרְרָה כָּל עֵץ אוֹ עַל הָאֲרֶזֶץ אֲפֹרָחִים אוֹ
בִּיצִים וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֲפֹרָחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים לֹא
תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים'. יד. כעין זה הקשו
התוס' (מגילה כה, א ד"ה מפני) וז"ל, מפני שעושה
מדותיו של הקדוש ברוך הוא רחמים והן אינם אלא
גזירות, קשיא להר"ר אלחנן, על מה שסיד הקליר
בקדושתא שאנו אומרים ביום ב' של פסח, צדקו
אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד [מחשבותיך
לרחמנו, מפעלותיך לרוממנו], דמשמע שר"ל,
שהקב"ה חס על אותו ואת בנו, והוא אינו אלא
גזירה. וגם הרמב"ם הקשה כעין זה, וכמו
שכתב הרמב"ן (דברים כב, ו) בשמו (מורה הנבוכים
ח"ג פמ"ח) וז"ל, כתב הרב במורה הנבוכים, כי טעם
שלוח הקן, וטעם 'אותו ואת בנו לא תשחטו ביום
אחד', כדי להזהיר גדולה שישחט הבן בעיני האם, כי
יש לבהמות דאגה גדולה בזה, ואין הפרש בין דאגת
האדם לדאגת הבהמות על בניהם, כי אהבת האם
וחנותה לבני בטנה, איננו נמשך אחרי השכל והדבור,
אבל הוא מפעולת כח המחשבה המצויה בבהמות,
כאשר היא מצויה באדם וכו'. ואמר הרב [הרמב"ם],
ואל תשיב עלי מִמַּאמְרֵי הַחֲכָמִים הַאוּמֵר עַל קִין צְפוּר
יָגִיעוּ רַחֲמִיךָ, כִּי זוֹ אַחַת מִשְׁתֵּי סִבּוֹת, סִבַּרְתָּ מִי
שִׁירָאָה כִּי אֵין טַעַם לְמִצְוֹת, אֲלֵא חִפְזָה הַבּוֹרָא.
וּנֶאֱחָזְנוּ מִחֻזִּיקִים בְּסִבָּרָה הַשְּׁנִיָּה, שִׁיְהִיָּה בְּכָל הַמִּצְוֹת
טַעַם [פִּירוּשׁ, שְׁדַבְרֵי הַמִּשְׁנָה הַנִּזְלָה מִשְׁתַּקֵּין אוֹתוֹ,
אֵינִם לְדַבְרֵי הַכֵּל, אֲלֵא יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁכֵּן יֵשׁ טַעַם
לְמִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן, וְשֶׁהַטַּעַם הוּא מְשׁוּם מִדַּת
הַרַחֲמִים שֶׁל הַקְב"ה]. אִמְנֵם בְּתוֹס' יו"ט (ברכות פ"ה

וז"ל, והוא לא לרחמים עשה, אלא להטיל על ישראל
חוקי גזרותיו, להודיע שהם עבדיו ושומרי מצותיו,
וגזרות חוקותיו, אף בדברים שיש לשטן ולנכרים
להשיב עליהם ולומר, מה צורך במצוה זו. וזה לשון
רבינו יונה (שם), אינם אלא גזרות שכמו שהמלך גזור
יש על העבדים לעשות, כך יש לנו לעשות כל מה
שצוה עלינו ואפילו המצוות שהם גזרות, כגון כלאים
ופרה וכיוצא בהם. י. לשון המדרש, למה
התינוק נימול לשמונה ימים, שנתן הקדוש ברוך הוא
רחמים עליו להמתין לו עד שיהא בו כוחו. וכשם
שרחמיו של הקדוש ברוך הוא על האדם, כך רחמיו
על הבהמה, מנין, שנאמר (ויקרא כב, כז) 'ומיום
השמיני והלאה' וגו', ולא עוד אלא שאמר הקדוש
ברוך הוא (שם כב, כח) 'אותו ואת בנו לא תשחטו
ביום אחד'. וכשם שנתן הקדוש ברוך הוא רחמים על
הבהמה, כך נתמלא רחמים על העופות, מנין שנאמר
'כִּי יִקְרָא קִין צְפוּר לְפָנֶיךָ'. יא. כמו שנאמר
(ויקרא כב, כז), 'שור או קשב או עז פי יגלד ויהיה
שבעת ימים תחת אפו ומיום השמיני יתקלה ירצה
לקרבן אשה לה'. והרחמים הם, שציוה הקב"ה שלא
להקריב את הולד, עד שתבוא לכוחה ותרגיש בהנאת
העולם. וכן כדי לרחם על אמה, שתשתעשע בולדה
עד שתשוב לבריאותה. ע"פ מהרז"ו על המדרש
(שם). יב. כמו שנאמר (שם כב, כח), 'ושור או
שה אתו ואת ואת בנו לא תשחטו ביום אחד'. ראה
ספר החינוך (מצוה רצד) שכתב בטעם המצוה וז"ל,
שהוא לקבוע בנפשנו מדת החמלה, ולהרחיק מדת
האכזריות שהיא מדה רעה. ולכן, אף על פי שהתיר
לנו האל מיני בעלי חיים למחייתנו, צונו לבל נהרוג
אותו ואת בנו ביחד, ולקבוע בנפשנו מדת החמלה,

וְאִם בְּזֶה צָרִיד עֵינֶיךָ, מִה עֲנֵן שְׁכָרָה זֶה
שֶׁל הַבָּנִים עִם מִצְוֹה זֶה.
אֲךָ זֶה יוֹכֵן בְּפִשְׁיטוֹת, בְּמֵאֵי דְאִיתָא
שָׁם, דְּבַר אַחַר, מֵהוּ 'שְׁלַח תְּשַׁלַּח
אֶת הָאֵם', אִם קִימַתְּ מִצְוֹת שְׁלוֹחַ, אֵת

וְעוֹד אֲמַרִינָן הֵתָם (שם ו, ג), יֵשׁ מִצְוֹה
שְׁמַתֵּן שְׁכָרָה כְּבוֹד, וְיֵשׁ שְׁמַתֵּן
שְׁכָרָה עֵשֶׂר, וּמֵה פִתֵּן שְׁכָרָה שֶׁל מִצְוֹה
זו, שְׁאֵם אֵין לָךְ בָּנִים, אֲנִי נוֹתֵן לָךְ בָּנִים,
שְׁנַאמֵר (פסוק ז) 'וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ'.

מֵאמָרֵם ז"ל
פִּתֵּן שְׁכָרָה
שֶׁל מִצְוֹה זֶה,
בָּנִים,
שְׁנַאמֵר 'וְאֵת
הַבָּנִים תִּקַּח
לָךְ'

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאֵר

אֵת הָאֵם וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ - בזכות
'שְׁלַח תְּשַׁלַּח', תּוֹכָה 'וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ',
כְּלוּמַר, לְהוֹלִיד, בָּנִים. וְאִם בְּזֶה צָרִיד עֵינֶיךָ,
מִה עֲנֵן שְׁכָרָה זֶה שֶׁל הַבָּנִים, עִם מִצְוֹה זֶה
שֶׁל שִׁלּוּחַ הַקֵּן.¹⁷

זוֹכָה לְבָנִים כְּדִי לְמַהר אֶת הַגּוֹאֵלָה הַבָּאָה עַל יַדִּי הַשִּׁלּוּחַ
אֲךָ מְדַרְשׁ זֶה יוֹכֵן בְּפִשְׁיטוֹת, בְּהִקְדָּם
מֵאֵי דְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ שָׁם (דב"ר ו, ז), דְּבַר
אַחַר, מֵהוּ 'שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם', אִם
קִימַתְּ מִצְוֹת 'שְׁלוֹחַ' הַקֵּן, אֵת מְפַהֵר לְבֹאֵר

דְּקִדּוּק לְמַה זּוֹכִים לְבָנִים בְּזִכּוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן

וְעוֹד יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת, כִּמֵּה דְאֲמַרִינָן בְּמִדְרַשׁ
הֵתָם (שם ו, ג), יֵשׁ מִצְוֹה שְׁמַתֵּן שְׁכָרָה -
הַמְקִימָהּ יִקְבַּל בְּשִׁכְרוֹ כֵךְ וְכֵךְ כְּבוֹד¹⁸, וְיֵשׁ
מִצְוֹה שְׁמַתֵּן שְׁכָרָה - הַמְקִימָהּ יִקְבַּל
בְּשִׁכְרוֹ כֵךְ וְכֵךְ עֵשֶׂר¹⁹. וּמֵה - יֵשׁ לְבַרֵּר מֵהוּ
פִּתֵּן שְׁכָרָה שֶׁל מִצְוֹה זֶה, שֶׁל שִׁלּוּחַ הַקֵּן.
וּמִבְּאֵר הַמְדַרְשׁ, שְׁכָרָה הוּא, שְׁאֵם אֵין לָךְ
בָּנִים, אֲנִי - הַקְּבִ"ה, נוֹתֵן לָךְ בָּנִים, בְּשִׁכְר
מִצְוֹה זֶה, שְׁנַאמֵר (דברים כב, ז) 'שְׁלַח תְּשַׁלַּח

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

עֵשֶׂר בְּשִׁבְלִי שֶׁתִּתְעַשֵּׂר. יח. רֵאָה טַעַם לְזֶה,
בְּסִפְרֵי הַחֲנוּךְ (מִצְוֹה תִּקְמָה) וּבְרִבְנֵי בְּחֵי (דברים
שם). וְכַעֲזֵן דְּבָרֵי רְבִינוּ לְהַלֵּךְ (בְּפִירוּשׁ הַשֵּׁנִי), הַבֵּיא
בְּסִפְרֵי סְמוּכִים לְעַד לְבַעַל 'הַשֶּׁבֶט מוֹסֵר' (הַחֲדָשׁ),
פְּרִשְׁתָּ כִי תִצֵּא ד"ה גַּם יְדוּעַ) בְּשֵׁם הַמְּגַלָּה עֲמוּקוֹת'
שִׁבְכַתִּי, עַל פִּי דְבָרֵי הִילְקוּט (פְּרִשְׁתָּ כִי תִצֵּא רִמּוֹ
תִּתְקַל), 'דְּבָקִים מִצְוֹה זֶה אֵתָה מִמַּהר לְהַבִּיא אֶת מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ וְאֵלֵהוּ הַנְּבִיא', וְהֵלֵא לְגַבִּי בֵּיאַת הַמְּשִׁיחַ
אֵיתָא (מְדַרְשׁ תְּהִלִּים כג) שְׁכַל הַעֲקֻרוֹת יִתְרַפְּאוּ,
וְדַרְשׁוּ כֵן מִהִפְסוּק 'וְהִיָּה עֲלֵהוּ לְתַרְפוּהָ', וְלִכְּן מִדָּה
כִּנְגַד מִדָּה יִפְקֵד גַּם הוּא בְּבָנִים. וּבִיּוֹתֵר, לְפִי הַמְּבוֹאֵר
בְּגִמְרָא (יְבִמוֹת סג, ב) שֵׁאֵין כֵּן דוּד כֵּא עַד שִׁכְלוּ
כֹּל הַנְּשִׁמוֹת שִׁבְגוּף' וְנִהְיִינוּ שֶׁ' יִתְבַּרְךְ מוֹצִיא אֶת
הַנְּשִׁמוֹת הַעֲתִידוֹת לְהַנְּתֵן בְּגוֹפִים הַעֲתִידִים לְהַבְּרָאוֹת,
מִמְקוֹם שֶׁנִּקְרָא 'גּוֹף', שֶׁהֵן נְתוּנוֹת בּוֹ מִשְׁעַת בְּרִיאַתֵן
בְּשִׁשְׁתַּי יְמֵי בְּרֵאשִׁית. רש"י (שם ד"ה גּוֹף), וְהַמְקִיִּים
אֶת מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן מִמַּהר לְהַבִּיא אֶת הַמְּשִׁיחַ, כִּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּאֵר, אִם כֵּן גּוֹרֵם הוֹצֵאת הַנְּשִׁמוֹת שִׁבְגוּף
וְלְהַרְבוֹת בָּנִים בְּעוֹלָם, וְלִכְּן בְּדִין הוּא שִׁיְהִי לוֹ חֶלֶק
מִכֹּל אוֹתָם הַנְּשִׁמוֹת הַיּוֹצֵאִים מִן הַגּוֹף, וְלִכְּן זוֹכָה
לְבָנִים. יט. לְשׁוֹן הַמְּדַרְשׁ, דְּבַר אַחַר, מֵהוּ
'שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם', אִם קִימַתְּ מִצְוֹה זֶה, אֵת
מִמַּהר לְבֹאֵר מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ שֶׁכְּתוּב בּוֹ 'שִׁלּוּחַ', מִנֵּין
שְׁנַאמֵר (יְשַׁעִיָּה לֵב, כ) 'מְשַׁלְּחֵי רִגְלֵי הַשּׁוֹר וְהַחֲמוֹר'.

מ"ג) כְּתַב, שֶׁהַרְמַב"ם עֲצָמוּ (תְּפִילָּה פ"ט ה"ז) חֲזוֹר
בּוֹ מִמָּה שֶׁכְּתַב בְּסִפְרֵי הַמְּרוּהָ. וּבְפִרֵי הָאֲדָמָה (לְהַרְב
מִיּוֹחַס רְפָאֵל כִּכְר שְׁמוּאֵל זצ"ל) עַל הַרְמַב"ם (שֵׁם)
כְּתַב, שֶׁהַרְמַב"ם סוֹבֵר, שְׁרוּקָא בְּתַפְּלִילָּה אֲסוּר לּוֹמַר
הַטַּעַם לְמִצְוֹה, לְפִי שֶׁכְּשֹׂאוֹמֵר כֵּן בְּתַפְּלָה 'מְחַלִּיט
הַדְּבָר' [וְיֵשׁ לְחוּשׁ שְׁמָא יִלְמְדוּ הַהַמּוֹן לְהַקְלֵל בְּמִצְוֹה
לְפִי הַטַּעַם], וְעַל כֵּן מִשְׁתַּקֵּין אוֹתוֹ, לֹא כֵן כְּשֹׂאוֹמֵר
כֵּן רַק דְּרַךְ דְּרַשׁ אוֹ טַעַם. וְעֵינֵין עוֹד בְּמָה שֶׁכְּתַבוּ
בְּצִמְחַ דוּד (לְהַרְב יוֹסֵף דוּד מְשַׁאֲלוֹנִיקֵי זצ"ל, פְּרִשְׁתָּ
חוֹקֵת ד"ה עֵי"ל), יֵד הַמֶּלֶךְ (עַל הַרְמַב"ם שֵׁם), קְדוּשַׁת
לוֹי (פְּרִשְׁתָּ בִּלְק ד"ה הִנֵּה בְּרַךְ), שׁוֹי"ת חֲתָם סוֹפֵר
(אוֹר"ח סִימָן ק), שׁוֹי"ת מְנַחֵת אֲלֵעוֹר (ח"ג סִימָן סא),
בִּישׁוּב הַסְּתִירָה. וְעֵינֵין עוֹד בְּמָה שֶׁכְּתַב הַרְמַב"ן
עֲצָמוּ שֵׁם בְּטַעַם מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן, וּבִישׁוּב הַסְּתִירָה.
וְעֵינֵין עוֹד, סִפְרֵי הַחֲנוּךְ (מִצְוֹה תִּקְמָה).
טז. לְשׁוֹן הַמְּדַרְשׁ, דְּבַר אַחַר, יֵשׁ מִצְוֹת שְׁמַתֵּן שְׁכָרָה
עוֹשֶׂר, וְיֵשׁ מִצְוֹת שְׁמַתֵּן שְׁכָרָה כְּבוֹד, וּמֵה מִתֵּן שְׁכָרָה
שֶׁל מִצְוֹה זֶה, שְׁאֵם אֵין לָךְ בָּנִים אֲנִי נוֹתֵן לָךְ בָּנִים,
מִנֵּין שְׁנַאמֵר 'שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם', וּמֵה שֶׁכָּר אֵתָה
נוֹטֵל 'וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ'. טז. יִתְכֵן שְׁכוּוֹנוֹת
הַמְּדַרְשׁ, לְמִצְוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשַׁלִּי
כֹּא, כא), 'וְרוּף צְדָקָה וְחֶסֶד יִמְצֵא חַיִּים צְדָקָה
וְכְבוֹד'. יז. כְּגוֹן מִצְוֹת מַעֲשֵׂר, שְׁנַאמֵר בֵּה
(דְּבָרִים יד, כב) 'עֵשֶׂר תַּעֲשֶׂר, וְדַרְשׁוּ (שְׁבַת קִיט, א),

ממהר לבוא מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ, שְׂכָתוֹב בּוֹ שְׁלֹחַ, שְׁנֵאמַר (מלאכי ג, כג) 'הֲנֵה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם' וְכוּ'. וּבְפֶרֶק ד' דִּיבְמוֹת (סב, א) אֲמַרְיִנִי, אִין בְּן דְּוֹד בָּא עַד שְׂיִכְלוּ כָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׁבַגּוּף.

וְהוֹאִיל שְׁמִתָּן שְׂכָרָם שֶׁל מְצוּהָ זוֹ, שְׂיַמְהַר לָבֵא מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוֹם הָכִי יִפְקְדֵהוּ בְּבָנִים, כְּדִי שְׂיִכְלוּ

כָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׁבַגּוּף. וְעַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדְעִי, אִיךָ תְּלֹוִי בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ בְּקִיּוֹם מְצוּהָ זוֹ.

וַיֵּשׁ לֹמַר, דְּאִיתָא בְּמַדְרַשׁ רוֹת (זהר חדש רוֹת כט, ב תיקוני זוהר תיקון ו כג, א), הוּבָא בְּשַׁפְתֵי כְּהֵן פְּרָשָׁה זו (ד"ה כי יקרא), כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, הִיא הוֹלֶכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמְצַטְעֶרֶת עַל קִנְיָה וְעַל

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאֵר

להוליד²², והיינו כְּדִי שְׂיִכְלוּ עַל יְדוֹ בְּמַהֲרָת, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׁבַגּוּף, שאז תבוא הגאולה²³.

צעקת המלאך הממונה לרחם על העופות מעוררת רחמי השכינה על ישראל

ואמנם, עַדִּין צְרִיכִין אָנוּ לְמוֹדְעִי - לְבַרֵּר²⁴ עֵיקַר דְּבָרֵי מַדְרַשׁ זֶה, שֶׁהָאִיךָ תְּלֹוִי בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ, בְּקִיּוֹם מְצוּהָ זוֹ, כְּלוֹמַר, מֵהוּ עֲנִין מְצוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן שְׁגוֹרֵמַת לְמַהֵר בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ.

וַיֵּשׁ לֹמַר, בַּהֲקָדָם מַה דְּאִיתָא בְּמַדְרַשׁ רוֹת (זהר חדש רוֹת כט, ב תיקוני זוהר תיקון ו כג, א), הוּבָא בְּשַׁפְתֵי כְּהֵן²⁵ בְּפְרָשָׁה זו (ד"ה כי יקרא בא"ד)²⁶, כִּי מִתּוֹךְ שֶׁהוּא מְשַׁלַּח אֶת הָאֵם, הִיא - הָאֵם, הוֹלֶכֶת וְדוֹאֶגֶת וּמְצַטְעֶרֶת עַל קִנְיָה וְעַל בְּנֵיהּ, וְהוֹלֶכֶת נְעִיָה וְנִדְּהָ -

מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ, שְׂכָתוֹב בּוֹ לְשׁוֹן 'שְׁלֹחַ' וְכוּ', דְּבַר אַחַר וְכוּ', אַתָּה מִמַּהֵר אַתְּ אֵלֶיהוּ הַנְּבִיא ז"ל שִׁיבּוּא [לְבַשֵּׁר אֶת יִשְׂרָאֵל עַל הַגְּאוּלָּה הַקְּרוּבָה], שְׂכָתוֹב בּוֹ שִׁלּוּחַ, שְׁנֵאמַר (מלאכי ג, כג) 'הֲנֵה אֲנֹכִי שֹׁלַח לָכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאִ'.

ובגמרא בְּפֶרֶק ד' דִּיבְמוֹת (סב, א)²⁷ אֲמַרְיִנִי, אִין מְשִׁיחַ בְּן דְּוֹד בָּא לְגַאוּלָּה אֶת יִשְׂרָאֵל, עַד שְׂיִכְלוּ - יִגְמְרוּ לְהוֹלִיד, כָּל הַנְּשָׁמוֹת שְׁנַמְצָאִים בְּגוּף' - שם²⁸ שֶׁל אוצר שבשמים, ששם הַנִּיחַ הַקְּב"ה בְּשֶׁשֶׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית, אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַעֲתִידוֹת לְהוֹלִיד.

וְהוֹאִיל שְׁמִתָּן שְׂכָרָם שֶׁל מְצוּהָ זוֹ שֶׁל שִׁלּוּחַ הַקֵּן, הוּא שְׂיַמְהַר לָבֵא מִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ, מִשּׁוֹם הָכִי יִפְקְדֵהוּ הַקְּב"ה, לְמַקְיִים מְצוֹת שִׁלּוּחַ הַקֵּן, בְּבָנִים, אִף שְׁבִטְבְּעוּ אִינוּ עֲתִיד

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

אוצר יש ושמו 'גוף', ומבראשית נוצרו כל הנשמות העתידות להוליד, ונתנם לשם. כג. ונחשב שמקבל ב'שכרו' בנים, שהרי בשביל לגמור את הנשמות שבגוף, יכול היה הקב"ה להולידן אצל אדם אחר. כד. לפי דברי רבינו מדוקדק מה שכתוב במדרש 'את ממהר לבוא מלך המשיח', היינו שאף אם לא יזכה שיבא מלך המשיח בימיו, מכל מקום יזכה למהר ביאתו על ידי שילוד בנים, ויקרב בכך את הזמן של 'יכלו' הגמרא הנשמות שבגוף. כה. מליצה זו ע"פ לשון הגמרא (שבת נה, ב), אמר רבן גמליאל, עדיין צריכין אנו למודעי. כו. וראה גם ברבינו בחיי בפרשתנו, שהביא את דברי הזהר בשם 'דעת אחרת'. כז. לשון השפתי

דבר אחר, אמר רבי תנחומא, אם קיימת המצוה הזאת, אתה ממהר את אליהו הנביא ז"ל שיבוא, שכתוב בו 'שילוח', שנאמר (מלאכי ג, כג) 'הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא', והוא יבא וינחם אתכם, מנין שנאמר (שם ג, כד) 'והשיב לב אבות על בנים'. כ. לשון הפסוק, 'הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא'. כא. לשון הגמרא, דאמר רב אסי, אין בן דוד בא, עד שיכלו כל נשמות שבגוף, שנאמר (ישעיהו נו, טז) 'כי רוח מלפני יעטוף וגו' [ונשמות אני עשיתי, כלומר, הרוחות והנשמות שנמצאים לפניו] בגוף', ולא נולדו עדיין, הם מאחרים את הגאולה. ('יעטוף' הוא לשון אִיחור). כב. ע"פ רש"י (ע"ז ה, א). וז"ל,

בְּנִיָּה, וְהוֹלַכְתָּ נְעָה וְנָדָה וְרוֹצָה לְהַרְגֵּנִי
אֶת עֲצָמָהּ. וּמְרֹב צַעְרָהּ, הַשֵּׁר
הַמְּמַנֶּה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים
מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֵן הַקְדוּשׁ

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאֵר

וְאוֹמֵר, אִם זֶה הַשֵּׁר מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל
מְנוּיָיו - הָעוֹפוֹת שֶׁהוּא מְמוֹנֶה עֲלֵיהֶם, מִפְּנֵי
רוֹב צַעֲרָם. אֲנִי שְׂאֵנִי רַחֲמָן, וּמְמַנֶּה הֵם
הַרַחֲמִים - רַחֲמֵי הַשֵּׁר, הֵם מִהַקְב"ה מִקּוֹר
הַרַחֲמִים, הָאֵם יִתְכַן שֶׁלֹּא אֶרְחַם עַל בְּנֵי

מִתְנוֹדֶת מִמְקוֹם לִמְקוֹם בְּלִי מְנוּחָה, וְרוֹצָה
לְהַרְגֵּנִי אֶת עֲצָמָהּ. וּמְרֹב צַעְרָהּ, הַשֵּׁר
הַמְּמַנֶּה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים
מִהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הָעוֹף, וְאֵן הַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מִתְּמַלֵּא רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל,

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

ואז מתעוררים הרחמים על כל העולמות, והקב"ה מרחם עליהם, וסולח לעוונותיהם של הנודדים ממקומם, והקב"ה מרחם עליהם, ועל כל העולם. ועל זה אמר הקדוש ברוך הוא, תשלח ותניח את הצפור אל מחוץ לקינה, והיא תעורר רחמים על כל העולם, מי הוא הגורם לרחם על העולם, ולעורר רחמים עליהם, אותו אדם ששלח את הצפור לצערה בשני מיני צער, האחד שאיבדה את בניה, והשני שאין לה מקום מנוח, וכך מתעורר הקב"ה, ומתמלא רחמים על בעלי צער, ועל כל בני האדם הנודדים ממקומם. ועל כן שכרו של אדם זה ששלח את האם, מה כתוב בו (דברים כב, כז) 'למען ייטב לך והארכת ימים'. ובתיקוני זהר מבוואר, שיש מלאך הממונה על העופות, ובזמן שישראל מקיימים מצוה זו של שילוח הקן, ואמם של האפרוחים מגורשת מקינה, ובניה צועקים על שנלקחו מתחת אמם, המלאך הנ"ל מלמד זכות לפני הקב"ה על העופות שלו, והוא אומר לפני הקב"ה, והא כתוב בך זרחמי על כל מעשיו, אם כן, למה גזרת על עוף זה שתתגרש מקינה וכו', מה עושה אז הקב"ה, הוא מאסף את כל הצבאות שלו, והקב"ה אומר להם, הרי כל ממונה על העופות שלמטה מלמד זכות על העופות שלו, ולמה אין ביניכם מי שיוכל ללמד זכות על בני ישראל, כמו שנאמר (שמות ד, כב) 'בני בכרי ישראל, ולמה אין בכם מי שילמד זכות על השכינה שהיא בגלות, שהקן שלה, שהיא ירושלים חרבה, ובני הם בגלות תחת ידי אדונים קשים, שהם אומות העולם, ואין מי שיבקש עליהם רחמים וילמד עליהם זכות, באותה שעה, צווח קודשא בריך הוא ואמר 'למעני למעני אעשה' (ישעיהו מח, יא), 'אעשה למען שמי' (יהזקאל כ, יד), ובה מתעוררים רחמי של הקב"ה על שכנינו, ועל בניו שהם בגלות.

כהן, עד יש רמז במצוה זו, התעוררות רחמים על כל העולם, כמו שאמר במדרש רות, כי מתוך שהוא משלח את האם, היא [האם], הולכת ודואגת ומצטערת על קינה ועל בניה, והולכת נעה ונדה ורוצה להרוג את עצמה, ומרוב צערה, השר הממונה על העופות, מבקש רחמים מהקב"ה, ואז הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים ואומר, אם זה השר מבקש רחמים על מנויו, אני שאני רחמן, וממני הם הרחמים, לא ארחם על בני, אוי שהחרבתי את ביתי והגליתי את בני, אז [הקב"ה] מתמלא רחמים ומרחם על כל העולם, מי גרם כל זה, אותו שקיים מצות שילוח הקן, ולזה אמר (דברים כב, ז) 'למען ייטב לך', ולא כתיב 'ייטיב לך' [שהקב"ה ייטיב לך], אלא 'ייטב לך' [כלומר], אותו [אדם] ששלח [את האם], הוא שהטיב לך [לכל ישראל], ויתאריך ימים' אין כתיב כאן, אלא 'והארכת ימים', שמאריך ימים בכל העולמות, שמאריך הרחמים שהן כינוי לימים, כח הלילות הם כינוי לדין, וזהו סוד אמרם (ב"ר יב, ו), לעתיד לבא יתארכו הימים. ובוהר חדש כתב [על פי תרגום], צפור זו, כשהיא משתלחת מגזוליה, ונשתלחה מעל בניה, היא מצפצפת וצועקת והולכת, ואינה יודעת לאיזה מקום היא הולכת, עד שהיא מנודת, ורוצה לאבד את עצמה מחמת רוב צערה. הקב"ה מרחם על כל מעשיו, ואפילו על יתוש קטן, לפי שרחמי הם על הכל. ולכן, המלאך הממונה על העופות, מתעורר אל הקב"ה, ומבקש ממנו, שירחם על העוף, ועל ידי כן הקב"ה מתעורר לרחם על בניו בני ישראל, אז יוצא קול מלפני הקב"ה, ואמרה (משלי כז, ח) 'כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו' - כמו שיקשה לצפור מה שנודדת מקנה, כן יקשה לאיש הנודד ממקומו]. והוא הקב"ה מתעורר ברחמים, על כל בני האדם הכולים ונעים ונדים ממקום למקום, והם שבורי לב ושבורי כח.

שְׁהִחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְכוּ'. מִי גָרַם כָּל זֶה, אוֹתוֹ שְׁקִים מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן, עַכ"ל. הָרִי מִבְּאֵר הַיַּאֲד מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן מְקַרְבֵת הַנְּאֻלָּה. וְעוֹד נִמְצְיָנוּ לְמִדִּים בְּתַרוּץ הַמּוֹדֵרֶשׁ הָרֵאשׁוֹן, דָּאִין הָכִי נִמְי, שְׁבַמְצוֹה זֶה יֵשׁ בָּהּ מִדַּת רַחֲמִים, אֲבָל אֵינּוּ מִן הָרֵאוּי לֹאמֵר שְׁנַנְזוּרָה

מִצּוֹה זֶה בְּשִׁבִּיל הַרְחָמִים, שְׁהָרִי הַרְחָמִים אֵינָם בָּאִים אֶלֶּא לְאַחַר מִפְּאֵן, שְׁמַחְמַת הַכְּבִי שֶׁל אוֹתָהּ הָאֵם, אִזְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּמַלֵּא רַחֲמִים. וְאֶדְרַבְא, מִתְּחִלָּה נִרְאָה כְּמוֹ אֲכֻרִיּוֹת, שְׁהָרִי אוֹתָהּ הָאֵם מִשׁוּם הָכִי צוֹעֶקֶת וּבּוֹכָה מְרַב צַעֲרָה, וְאִין אֵלוֹ רַחֲמִים.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבּוֹאֵר

דָּאִין הָכִי נִמְי, שְׁבַמְצוֹה זֶה שֶׁל שִׁלּוּחַ הַבְּנִים תְּחִילָּה, יֵשׁ בָּהּ הַתְּעוֹרְרוֹת מִדַּת הַרְחָמִים, אֲבָל מְכַל מְקוֹם, אֵינּוּ מִן הָרֵאוּי לְאָדָם לֹאמֵר, שְׁנַנְזוּרָה מִצּוֹה זֶה בְּשִׁבִּיל - מַחְמַת מִדַּת הַרְחָמִים שֶׁל הַקְּב"ה, שְׁהָרִי הַרְחָמִים שֶׁל הַקְּב"ה, אֵינָם בָּאִים אֶלֶּא לְאַחַר מִפְּאֵן - אַחֲרֵי קִיּוּם הַמִּצְוָה, שְׁמַחְמַת הַכְּבִי שֶׁל אוֹתָהּ הָאֵם וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַמְּלַאךְ לְבַקֵּשׁ עֲלֶיהָ רַחֲמִים, אִזְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּמַלֵּא רַחֲמִים עַל הַעוֹפוֹת. וְאֶדְרַבְא, מִתְּחִלָּה - בְּשַׁעַת קִיּוּם הַמִּצְוָה, נִרְאָה שֶׁהַמִּצְוָה הִיא כְּמוֹ מִדַּת אֲכֻרִיּוֹת¹⁰, שְׁהָרִי אוֹתָהּ הָאֵם, מִשׁוּם הָכִי - מִפְּנֵי שֶׁנִּשְׁתַּלַּחַה מֵעַל בְּנֵיהָ צוֹעֶקֶת וּבּוֹכָה מְרַב צַעֲרָה, וְאִין אֵלוֹ רַחֲמִים, אֵלֶּא גִזִּירוֹת¹¹.

מִפְּנֵי רֹב צַעֲרָם בְּגִלוֹת. אוֹי שְׁהִחֲרַבְתִּי אֶת בֵּיתִי וְכוּ', וְהוֹלַכְתִּי אֶת יִשְׂרָאֵל בְּגִלוֹת. וְאִזְ הַקְּב"ה מִתְּמַלֵּא רַחֲמִים וּמְרַחֵם עַל בְּנָיו, וּמִתּוֹךְ כֵּךְ יִבּוֹא לְגֵאוֹל אֶת יִשְׂרָאֵל. מִי גָרַם כָּל זֶה - לְעוֹרֵר רַחֲמִים מֵאֵת הַקְּב"ה עַל יִשְׂרָאֵל, אוֹתוֹ שְׁקִים מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן, עַכ"ל. הָרִי מִבְּאֵר בַּמּוֹדֵרֶשׁ זֶה, הַיַּאֲד מִצּוֹת שְׁלוֹחַ הַקֶּן מְקַרְבֵת אֶת הַנְּאֻלָּה.

אין לומר שמצוות שילוח היא רחמים, שבתחילה האם מצטערת על בניה

וְעוֹד נִמְצְיָנוּ לְמִדִּים מִמּוֹדֵרֶשׁ זֶה, בְּתַרוּץ - בִּישׁוּב קוֹשִׁייתָנוּ עַל הַמּוֹדֵרֶשׁ הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא לְעִיל, שֶׁהַקְּב"ה צִוֶּה עַל שִׁלּוּחַ הַקֶּן מִחֲמַת רַחֲמִיו, וְהַקְּשִׁינוּ מִדְּבַרֵי הַגְּמָרָא הַנ"ל, שֶׁהַמִּצְוֹת אֵינָן אֵלֶּא גִזִּירוֹת. שִׁישׁ לְתַרְץ,

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

הִיא גִזִּירָה. אֵלֶּא שֶׁמְכַל מְקוֹם, לְבַסּוֹף הַמִּצְוָה גּוֹרֵמַת שֶׁתְּעוֹרֵר מִדַּת הַרְחָמִים, עַל יְדֵי שֶׁהַמְּלַאךְ שֶׁל הַעוֹפוֹת מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל הַעוֹפוֹת לְפָנֵי הַקְּב"ה. וְלִפִּי זֶה, מֵה שֶׁכָּתוּב בַּמּוֹדֵרֶשׁ כֵּךְ נִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל הַעוֹפוֹת, הֵינּוּ שֶׁעַל יְדֵי הַשִּׁלּוּחַ יִבֵּא הַמְּלַאךְ שֶׁלֵּהֶם וְיַעֲוֵר עֲלֵיהֶם רַחֲמִים. וְכַעֲנֵן דְּבַרֵי רַבִּינוּ, כָּתוּב בַּעֲרֵוֹת דְּבַשׁ (ח"ב דְּרוֹשׁ ו'), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, יְדוּעַ מ"ש בַּגְּמָרָא (בְּרִכוֹת ל"ג, ב'), הַאוֹמֵר עַל קֶן צְפוּרֵי יִגְיַעוּ רַחֲמִיךָ, וְאֵינָם אֵלֶּא גִזִּירוֹת, וּפִירוּשׁ הַדְּבָרִים כְּמ"שׁ בְּזוּהָר, כֹּל הָאֵם הַנִּשְׁלַחַת מִבְּנֵיהָ, אֵין לָהּ נִיחָא בְּשִׁבִּיל צַעֲרָה פְּרִידַתָּה מִבְּנֵיהָ הַאֲפֻרוֹתִים, וְכִי הִיא נִדְרַת מִגַּג לְגַג אוֹלֵי תְּמַצָּא בְּנִים לְרִבּוּץ עֲלֵיהֶם וּלְגוֹן בְּכַנְפֵיהֶם, וְלוֹקַח הַמְּלַאךְ וּמִבִּיא אוֹתָהּ לְפָנֵי הַקְּב"ה וְאוֹמֵר, כֵּךְ הוּא

כַּח. רָאָה הוּן עֲשִׂיר (בְּרִכוֹת פ"ה מ"ג), שֶׁגַם כֵּן כָּתוּב כְּלִשׁוֹן זֶה, שֶׁבְּתְחִילָּה יֵשׁ בַּמִּצְוָה זֶה מִדַּת אֲכֻרִיּוֹת. וְכֵן יֵשׁ מִהַמְּפִרְשִׁים [רָאָה רַבִּינוּ בְּחִי (כַּב, ז'), חוֹת יֵאִיר (סִימָן סז)] שֶׁהִבִּיאוּ דְּבַרֵי הַזּוּהָר שֶׁהָאֵם הוֹלַכְתָּ וְצוֹעֶקֶת וְכוּ', וְכָתוּב שֶׁמוֹכַרְח מִכָּן שִׁישׁ בַּמִּצְוָה זֶה סוּד גְּדוֹל. [נִיצוּיִן, שְׁבַעֲיָקֵר טַעַם מִצְוָה זֶה, מִצְיָנוּ בְּרֵאשׁוֹנִים וּבְמִפְרָשִׁים שֶׁבִּיאָרוּ שֶׁשְׁלוּחַ הָאֵם תְּחִילָּה, הוּא מִשׁוּם רַחֲמֵנוּת עַל הָאֵם, רָאָה סֵפֶר הַחִינוּךְ (מִצְוָה תְּקַמָּה), מִצְוֹת דוֹד הַלְרַדְב"ז (מִצְוָה רו) חֲתָם סוֹפֵר (דְּבָרִים כַּב, א ד"ה מ"ר ר"פ ז'). וְרָאָה עוֹד בְּדֶרֶךְ זֶה, מֵה שְׁצוּיִן בְּהַעֲרֵה לְעִיל]. כַּט. פִּירוּשׁ, שְׁאִין רָאוּי לֹאמֵר שֶׁהַטַּעַם שֶׁל מִצְוֹת שִׁלּוּחַ הַקֶּן הוּא מִשׁוּם שֶׁהַקְּב"ה מְרַחֵם עַל הָאֵם, שֶׁהִי אֲדוּרְבָה בְּתַחֲלִילַת הַשִּׁלּוּחַ יֵשׁ צַעֲרָה לָאֵם, וְאֵם כֵּן בַּעַל כְּרַחַךְ שֶׁהַמִּצְוָה

וַיֵּשׁ לֹמֵר, שְׁמַדְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא הִיא 'וְחַגְתִּי אֶת
אֲשֶׁר אֲחֹן' (שמות לג, יט), אָף עַל פִּי
שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, 'וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר
אֲרַחֵם', אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ כְּדָאֵי, כְּמוֹ
שְׁאָמְרוּ רַז"ל (ברכות ז, א), וּכְשֶׁעוֹשֶׂה
חֶסֶד עִם אֶחָד, אֵינּוּ מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת
חֶסֶד עִם אֲחֵר. וְזֶה הָאוֹמֵר כְּשֵׁם

וּבְהִכִּי נִיחָא טוֹבָא לִישְׁנָא שְׁעוֹשֶׂה
מְדוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים וְאֵינּוּ אֵלָּא גְּזוּרֹת מְלֶךְ עַל עַבְדָּיו,
דְּבִלְאוּ הֵכִי קֶשְׁהָ, דְּהָיָה לוֹ לֹמֵר
שְׁעוֹשֶׂה מִצּוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים, דְּהֵינּוּ הַמִּצְוָה שֶׁל שְׁלוּחַ הַקֵּן,
וְאֵינִים אֵלָּא גְּזוּרֹת מְלֶךְ וְכוּ', וּמַהוּ הַלְשׁוֹן
שֶׁל 'מְדוּתוֹ' דְּנִקְטָא.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוֹאֵר

גְּזוּרֹת מְלֶךְ וְכוּ', וּמַהוּ הַלְשׁוֹן שֶׁל 'מְדוּתוֹ'
דְּנִקְטָא הַגְּמָרָא.

'מידת' הקב"ה לרחם על מי שירצה
ואין בה 'רחמים' על כולם בשווה

וַיֵּשׁ לֹמֵר בִּישׁוּב הַלְשׁוֹן 'מְדוּתוֹ',
שְׁמַדְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיא 'וְחַגְתִּי
אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן' (שמות לג, יט) – אֲתָן מִתַּנַּת
חִינִם לְאָדָם שֶׁאֲרַצָּה לְחוֹן, וְאָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ
הַגּוֹן – רַאוי לִכְךָ, 'וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם'
- וְאֵינִי אֲרַחֵם עַל מִי אֲשֶׁר אֲרַצָּה לְרַחֵם, וְאָף
עַל פִּי שְׁאִינוֹ כְּדָאֵי, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ רַז"ל
בְּגִמְרָא (ברכות ז, א), וְהִיוּצָא מְדַבְּרֵי הַגְּמָרָא,
שְׁכְּשֶׁעוֹשֶׂה הַקְּב"ה חֶסֶד עִם אָדָם אֶחָד, אֵינּוּ
מְחַיֵּב לַעֲשׂוֹת חֶסֶד גַּם עִם אָדָם אֲחֵר, אֲלָא
הַכֵּל תְּלוּי בְּגִזְרֹתָ וּבְרַצוֹנוֹ שֶׁל הַקְּב"ה, לְמִי
לְרַחֵם וְלְמִי לְחוֹן וְכוּ'. וְאֵילּוֹ אָדָם זֶה,

דקדוק בלשון עושה 'מדותיו' של הקב"ה רחמים

וּבְהִכִּי נִיחָא טוֹבָא - וּבִזְהָ שְׁפִירִשְׁנוּ
שֶׁלֹּפִי הָאֵמֶת שִׁיךְ לֹמֵר שֶׁהַקְּב"ה עֹשֶׂה
הַמִּצְוֹת בְּשִׁבִיל שִׁתְּעוּרְרוּ הַרַחֲמִים, וּכְדַבְּרֵי
הַמְּדַרְשׁ, מוֹבֵן הֵיטֵב, לִישְׁנָא - דְּקִדּוּק לְשׁוֹן
הַגְּמָרָא בְּכַרְכּוֹת (ס), שְׁהָאוֹמֵר עַל קֵן צְפוּר
יִגִּיעוּ רַחֲמִיךָ, עוֹשֶׂה מְדוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים, וְאֵינּוּ אֵלָּא גְּזוּרֹת,
כְּלוּמֵר, כְּמוֹ גְּזוּרֹת הַמְּלֶךְ עַל עַבְדָּיו.
דְּבִלְאוּ הֵכִי קֶשְׁהָ - שְׁלוּלָא הַפִּירוּשׁ
שְׁבִיאֲרָנוּ שֶׁמִּצְוֹת שְׁלוּחַ הַקֵּן תְּחִילְתָּהּ גְּזִירָה,
וְלֵאחֵר מִכֵּן הִיא מְעוּרְרַת רַחֲמִים, יֵשׁ
לְהַקְשׁוֹת, דְּהָיָה לוֹ לְהַגְּמָרָא לֹמֵר, שְׁעוֹשֶׂה
'מִצְוֹת' שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רַחֲמִים,
דְּהֵינּוּ הַמִּצְוָה שֶׁל שְׁלוּחַ הַקֵּן, וְאֵינִים אֵלָּא

צִיּוּנִים וּמְקוּרֹת

א. לְשׁוֹן הַפְּסוּקָא, וַיֵּאמֶר אֲנִי אֶעֱבִיר כָּל טוֹבֵי עַל
פְּנֵיךָ וְקִרְאֵתִי בְּשֵׁם ה' לְפָנֶיךָ וְחַגְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲחֹן
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם. וְלְשׁוֹן הַגְּמָרָא, בִּיקֶשׁ [מִשֶּׁה]
מִהַקְּב"ה] הַהוֹדִיעוּ דְרִכֵּיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכוּ',
אִמְרוּ לְפָנָיו, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מִפְּנֵי מַה יֵשׁ צְדִיק וְטוֹב
לוֹ, וְיֵשׁ צְדִיק וְרַע לוֹ, יֵשׁ רַע וְטוֹב לוֹ, וְיֵשׁ רַע
וְרַע לוֹ כו', דְּאִמְרוּ רַבִּי מֵאִיר וְכוּ' שֶׁנֶּאמַר וְחַגְתִּי אֶת
אֲשֶׁר אֲחֹן, אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, [אֵת אֲשֶׁר יִכְמְרוּ
רַחֲמֵי עַלְיוֹ לְשַׁעַה, וְאָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ כְּדָאֵי. רש"י],
וְרַחֲמֵי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם, אָף עַל פִּי שְׁאִינוֹ הַגּוֹן.
וְרֵא וְרֵא רש"י (דְּבָרִים ג, כג), אֵין חִינּוּן בְּכָל מְקוֹם אֲלָא

הַצְעַר מְעוּף, וּמַה הוּא הַצְעַר מִכְּנֹסֶת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הִיא
גִּלְתָּהּ מֵעַל בְּנֵיהָ וְלֹא מִצָּאָה מְנוּחָה, וְהַקְּב"ה נִתְמַלֵּא
רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ הִיא מִצְוֹת שְׁלוּחַ הַקֵּן. וְזֶהוּ
מֵאִמְרוֹם שֶׁאֵין לֹמֵר עַל קֵן צְפוּר יִגִּיעוּ רַחֲמִיךָ, שֶׁאֵין
זֶה מִחֲמַת רַחֲמֵינוּ לְהָאֵם, אֲדַרְבָּה הִיא גְּזִירָה כְּהַגְּמָל,
רַק לְעוּרֵר רַחֲמִים עַל יִשְׂרָאֵל. ב. לְשׁוֹן הַגְּמָרָא,
אֲלָא עַל קֵן צְפוּר יִגִּיעוּ רַחֲמִיךָ מֵאִי טַעֲמָא וְכוּ', וְחַד
אִמְרוּ, מִפְּנֵי שְׁעוֹשֶׂה מְדוּתוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רַחֲמִים, וְאֵינּוּ אֲלָא גְּזוּרֹת. וּפִירֵשׁ רש"י (מְגִלָּה כה,
א ד"ה וְאֵינּוּ), וְאֵינּוּ אֲלָא גְּזִירַת מֶלֶךְ, לְהַטִּיל עַלְיָנוּ
עוֹלוֹ, לְהוֹדִיעַ שֶׁאֲנַחְנוּ עַבְדָּיו וְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו.

שְׁחַסְתָּ עַל חֶסֶד, חוּם וְרַחֵם אֵלֵינוּ, נֹתֵן חַיִּיב לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל זֶה, אַחַר שֶׁכָּבַד רַחֵם עַל אַחַר, וְאֵינוּ אֵלָּא טוֹעָה.

וְאֵיכָרָא, שְׁעַל יְדֵי מִצְוָה זוֹ מִתְגַּלְגְּלִים הַרְחֵמִים,

שְׂכַשְׂרוּאָה שְׂזָה הַשֵּׁר הַמְּמַנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם עֲבָדָיו, מִכָּל שֶׁפֶן אֲנִי, שְׂאָף עַל פִּי שִׂישְׂרָאֵל בְּשֵׂאִינָם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם נִקְרָאִים עֲבָדִים (ב"ב י, א), עִם כָּל זֶה, מְכַרַח אֲנִי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

זרע שְׂמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

הַאֲמֵר פֶּשֶׁם שְׁחַסְתָּ עַל חֶסֶד, כִּי חוּם וְרַחֵם אֵלֵינוּ, נֹתֵן בְּדַבְרֵינוּ כְּמוֹ חַיִּיב לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְרַחֵם עַל זֶה, אַחַר שֶׁכָּבַד רַחֵם עַל אַחַר. וְעַל כֵּן אֵינוּ אֵלָּא טוֹעָה, שֶׁהָיָה הַדָּבָר תְּלוּי בְּגִזְרֵתוֹ וּבְרִצּוֹנוֹ שֶׁל הַקְּב"ה. וְלִכֵּן אָמְרוּ, שְׂמִדוֹתֵינוּ שֶׁל הַקְּב"ה הֵן לְרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה, וְאִם זֶה בֹּא בְּדַבְרֵינוּ לַעֲשׂוֹת שְׂמִדוֹתֵינוּ יֵהְיוּ לְרַחֵם עַל כּוֹלָם בְּשׂוּהָ. וּבִאֲמַת אֵין הַדָּבָר כֵּן, אֲלֵא 'מִדּוֹתֵינוּ' שֶׁל הַקְּב"ה, אֵינֵן אֲלֵא 'גִּזְרֵתוֹ', וְיִתְכֵן שְׁעַל חֶלֶק מֵהַבְּרִיּוֹת הַקְּב"ה מִרַחֵם, וְעַל חֶלֶק אֵינוּ מִרַחֵם, וְזֶה כְּמוֹ גִּזְרָה, שֶׁאֵין הַבְּנָה לְדַבֵּר.¹³

מִצְוָה זוֹ - שֶׁל שִׁילּוּחַ הַקֵּן, מִתְגַּלְגְּלִים הַרְחֵמִים עַל כָּל הָעוֹלָם, וְעַל כֵּן כְּתוּב בְּמִדְרַשׁ שֶׁהַקְּב"ה מִרַחֵם עַל הָעוֹפוֹת, וּמִצְוָה שֶׁלֹּא לְשַׁלּוּחַ הָאֵם עַל הַבָּנִים, וְכַמְּבֹאֵר בְּדַבְרֵי הַזּוּהַר הַנִּלְיָ, שְׂכַשְׂרוּאָה הַקְּב"ה, שְׂזָה הַשֵּׁר הַמְּמַנָּה עַל הָעוֹפוֹת, מִתְמַלֵּא רַחֲמִים עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם כְּמוֹ עֲבָדָיו¹⁴, אִם אֲמַר הַקְּב"ה, שֶׁמִּכָּל שֶׁפֶן אֲנִי - הַקְּב"ה, שְׂאָף עַל פִּי שִׂישְׂרָאֵל, בְּשֵׂאִינָם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם - כְּשֶׁחֲטָאוּ וּמַחֲמַת כֵּן הִלְכוּ בְּגִלוּת, הָיָה הֵם נִקְרָאִים עֲבָדִים שֶׁל הַקְּב"ה, וְלֹא בָּנִים (ב"ב י, א)¹⁵, עִם כָּל זֶה, מְכַרַח אֲנִי לְרַחֵם עֲלֵיהֶם, בְּמִכָּל שֶׁכֵּן מִמָּה שֶׁהַמְּלָאךְ מִרַחֵם עַל עֲבָדָיו. וּבְכַךְ כְּבִיכּוֹל נִדְחָה הַכִּלְלִי שֶׁהַקְּב"ה מִרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה¹⁶.

על ידי השילוח מתגלגלים הרחמים על ישראל אף כשהם רק בבחינת 'עבדי ה' "

וְאֵיכָרָא - אֲכֵן הָאֲמַת הִיא, שְׁעַל יְדֵי

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

לְשׁוֹן מִתְנַת חֵינָם. ¹³ב. וְלֹא אָמְרוּ שֶׁעוֹשֶׂה מִצְוֹתֵינוּ שֶׁל הַקְּב"ה רַחֲמִים, כִּי אֲכֵן בִּאֲמַת יִתְכֵן הַדָּבָר שֶׁהַמְּצוּוֹת יֵהְיוּ מַחֲמַת רַחֲמִים, וְכַהֲמִשְׁךְ דַּבְרֵי רַבְּנֵי הַלֵּל. ¹⁴ג. כּוֹוֹת רַבֵּינוּ, לְמָה שֶׁהוּבָא לְעִיל בְּשֵׁם הַשְּׁפָתִי כֵהן, שֶׁהַמְּלָאךְ הַמְּמוּנָה עַל הָעוֹפוֹת, מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִלִּפְנֵי הַקְּב"ה, עַל הָעוֹפוֹת שֶׁהֵם 'מְנוּוִי'. שְׂכִינֵן שֶׁהוּא הַשֵּׁר הַמְּמוּנָה עֲלֵיהֶם, אִם כֵּן הָעוֹפוֹת הֵם כְּמוֹ עֲבָדָיו. ¹⁵ד. לְשׁוֹן הַגְּמָרָא, אָמְרוּ לוֹ [טוֹרוֹסוֹרְפוֹס הַרְשַׁע רַבִּי עֵקִיבָא], אַתָּם קְרוּיִם בָּנִים [שְׂנֵאֲמֵר (דְּבָרִים יד, א) 'בָּנִים אַתָּם לֵה' אֱלוֹקֵיכֶם], וְקְרוּיִן עֲבָדִים [שְׂנֵאֲמֵר (וַיִּקְרָא כֵה, נָה) 'כִּי לִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים'], בּוֹזֵמֵן שֶׁאֵין עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, אַתָּם קְרוּיִן בָּנִים, וּבּוֹזֵמֵן שֶׁאֵין אַתָּם עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם, אַתָּם קְרוּיִן עֲבָדִים. וְכוֹוֹנַת רַבְּנֵי הַחוּסָף עַל מָה שֶׁנִּרְאָה קֶצֶת בְּדַבְרֵי הַשְּׁפָתִי כֵהן שֶׁכְּתִב 'אֲנִי שֹׂאֵנִי רַחֲמֵן, וּמִמְּנֵי הֵם הַרְחֵמִים, לֹא אֲרַחֵם עַל

בְּנֵי, שֶׁרַק עַל בְּנֵי מִתְעוֹרֵר רַחֲמִים, מִשּׁוּם כִּךְ דִּקְדַק רַבְּנֵי מִתְחִילַת דְּבָרֵינוּ שֶׁהַקְּב"ה עוֹשֶׂה ק"ו מֵהַרְחֵמִים שֶׁל שֵׁר הָעוֹפוֹת, שֶׁהֵם רַחֲמֵי הָאֲדוֹן עַל עֲבָדָיו, א"כ אֵף לְעִנְיַן רַחֲמֵי הַקְּב"ה הֵינֵנו אֵף כְּשֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין רְצוֹנוֹ שֶׁל מְקוֹם שְׂנִקְרָאִים עֲבָדִים, וּמוֹעִילִים רַחֲמִים אֵלּוֹ לְהוֹצִיא אֶת יִשְׂרָאֵל מִהַגְּלוּת. ¹⁶ה. וּלְפִי זֶה, נִכְלָלוּ בְּלִשׁוֹן חִז"ל שְׁנֵי הַצְּדָדִים בְּעִנְיַן רַחֲמֵי הַקְּב"ה עַל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַמְּצוּוֹת הֵן 'גִּזְרֵתוֹ', הֵינֵנו שֶׁהַקְּב"ה מִרַחֵם רַק עַל מִי שִׁירְצָה, וְאֵין שִׂיךְ 'לְהַכְרִיחוֹ' לְרַחֵם עַל כּוֹלָם. וּמִכָּל מְקוֹם, הָיָה נִגְזָרוּ כְּדֶרֶךְ מָה שְׁגִזְרוּ הַמְּלָךְ עַל עֲבָדָיו, וּמִמִּילָא שִׂיךְ לְדוֹן מִרַחֲמֵי הַמְּלָאךְ עַל 'עֲבָדָיו', שֶׁאֵף הַקְּב"ה יִרְחַם עַל יִשְׂרָאֵל אֵף עַל פִּי שֶׁהֵם בְּבַחֲיַת 'עֲבָדִים'. [וַיּוֹבֵן בִּיּוֹתֵר אֲרִיכוֹת לְשׁוֹן הַגְּמָרָא שֶׁהֵן 'גִּזְרֵת מֶלֶךְ עַל עֲבָדָיו'. וְיִתְכֵן שֶׁגַם זֶה בֹּא רַבֵּינוּ לִישֵׁב בְּמָה שֶׁכְּתִב לְעִיל בְּסִמּוֹךְ 'וּבַחֲכִי נִיחָא טוּבָא לִישְׂנָא' וכו'.]

וְאֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה זֶה לְהַשְׁתִּיק הַמִּדָּת
הַדִּין וְהַמְקַטְרָגִים עַל
יִשְׂרָאֵל, כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (כ"ד נה, א) עַל
פְּסוּק (בראשית כב, א) וְהֶאֱלֹהִים נִפְּחָ אֶת
אֲבָרָהֶם, הִדָּא הוּא דְכָתִיב (תהלים ס, ו)
'נָתַתְּ לִירֵאִידָּךְ גַּם לְהַתְנוּסָם מִפְּנֵי קִשְׁטִי
סָלָה, בְּשִׁבִיל שְׁתַּתְקַשְׁט מִדַּת הַדִּין
בְּעוֹלָם וְכוּ', וְעֵינֵי שָׁם.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאָר

על ידי שילוח הקן, מדת הדין משתתקת

את אברהם אבינו, ולחלקם הוא מייסר
בעניות ושאר יסורים כרצונו, ואינו מתחשב
במעשיהם. ולאחר שעמד אברהם אבינו
בנסיון העקידה, יש תשובה לדבריו, שלפי
הדין זכה לכל גדלותו, שהיה מוכן להקריב
לפני הקב"ה את בנו יחידו שנולד לו לאחר
מאה שנה, וְעֵינֵי שָׁם.

וכשמדת הדין מקטרגת על שהקב"ה
מרחם על ישראל, אזי אף שלא שבו
בתשובה ואינם ראויים לרחמים, מכל מקום,
על ידי שבשילוח הקן, עולה המלאך
הממונה על העופות ומלמד זכות על
העופות, הקב"ה משיב למדת הדין בק"ו,
שאם המלאך מלמד זכות על העופות שהם
כעבדיו, מכל שכן שיש להקב"ה לרחם על
ישראל אף שהם בבחינת עבדים,
ולהושיעם.¹⁵

וְאֶפְשָׁר שִׁיְהִיָּה זֶה - הַטַּעַם שְׁנִיתְנָה
לְיִשְׂרָאֵל מִצוֹת שִׁלּוּחַ הַקֶּן, כְּדִי לְהַשְׁתִּיק
הַמִּדָּת הַדִּין - שְׂרוּצָה לְהַתְנַהֵּג עִם יִשְׂרָאֵל
לְפִי הַדִּין הַמְּגִיעַ לָהֶם אִם חֲטָאוּ, וְכֵן
לְהַשְׁתִּיק אֶת הַמְּקַטְרָגִים עַל יִשְׂרָאֵל,
כְּדֹאִיתָא בְּמִדְרָשׁ (כ"ד נה, א)¹⁶, עַל הַפְּסוּק
(בראשית כב, א)¹⁷ וְהֶאֱלֹהִים נִפְּחָ אֶת אֲבָרָהֶם,
הִדָּא הוּא דְכָתִיב (תהלים ס, ו) 'נָתַתְּ לִירֵאִידָּךְ
גַּם לְהַתְנוּסָם מִפְּנֵי קִשְׁטִי סָלָה, שֶׁהַקְּב"ה נָתַן
לְאֲבָרָהֶם אֲבִינוּ אֶת נִסְיוֹן הָעִקִּידָה, בְּשִׁבִיל
שְׁתַּתְקַשְׁט - שְׁתַּתְּאֵמֵת¹⁸ מִדַּת הַדִּין בְּעוֹלָם
וְכוּ' - שִׁירָאוּ כוֹלָם שֶׁהוּא שׁוֹפֵט צַדִּיק, וְאִינוּ
מִנְשָׂא וּמִשְׁפִּיל אֵלָּא לְמִי שְׂרָאוּי לְכַךְ.
שְׁבַתְחִילָה מִדַּת הַדִּין מְקַטְרָגָת, שֶׁהַקְּב"ה
מְעַשֵּׂר וּמְגַדֵּל לְחַלֵּק מִבְּנֵי אָדָם כְּרִצּוֹנוּ, כְּגוֹן

ציזונים ומקורות

מתנות כהונה (שם).¹⁵ תמצית הדרוש: א.
השכר של מצות שילוח הקן הוא בנים, לפי
שמצוה זו ממחרת את ביאת המשיח, שהוא מגיע
רק לאחר שיכלו כל הנשמות שבגוף. ב. שילוח
הקן ממחרת את ביאת המשיח, לפי שעל ידי רחמי
המלאך הממונה על העופות על צערה של האם
המשולחת, מתמלא הקב"ה רחמים על ישראל.
ומכל מקום, תחילת קיום מצות השילוח היא כמדת
אכזריות, ורק לאחר מכן היא מעוררת רחמים. ג.
אין לומר שמדותיו של הקב"ה הם רחמים,
כלומר, שהוא מרחם על כולם בשוה, לפי שאינן
אלא גזירות, שהוא מרחם על מי שרוצה לרחם.
ד. יתכן שמצות שילוח הקן ניתנה כדי שעל ידה
תשתתק מדת הדין, שאם המלאך מרחם על
העופות, מכל שכן שהקב"ה ירחם על ישראל, וכמו
שמצינו במדרש לענין ציווי העקידה, שעל ידה
נשתתקה מדת הדין מקטרוגה על אברהם.

15. לשון המדרש, כתיב 'נתתה ליראיך נס להתנוסס
מפני קושט סלה', נסיון אחר נסיון, וגידולין אחר
גידולין, בשביל לנסותן בעולם, בשביל לגדלן
בעולם כנס הזה של ספינה. וכל כך למה, 'מפני
קושט', בשביל שתקשט מדת הדין בעולם, שאם
יאמר לך אדם, למי שהוא רוצה להעשיר מעשיר,
למי שהוא רוצה מעני, ולמי שהוא רוצה הוא
עושה מלך, אברהם כשרצה עשאו מלך, כשרצה
עשאו עשיר, יכול את להשיבו ולומר לו, יכול את
לעשות כמו שעשה אברהם אבינו, והוא אומר מה
עשה, ואת אומר לו 'ואברהם בן מאת שנה בהולד
לו' (בראשית כא, ה), ואחר כל הצער הזה, נאמר
לו (שם כב, ב) 'קח נא את בנך את יחידך ולא
עייב, הרי נתת ליראיך נס להתנוסס'.
16. לשון הפסוק, וְיָהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וְהֶאֱלִקִים נִפְּחָ אֶת אֲבָרָהֶם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲבָרָהֶם
וַיֹּאמֶר הִנְנִי.¹⁷ 18. תרגום של 'אמת' - קשוט.

פְּרִשְׁת בִּי תבוא

1

וַיֵּשׁ לֹמֵר, דְּבִין בְּבִרְכָה בֵּין בְּקִלְלָה
 פְּתִיב פְּסָדֵר הָרְאוּי, דְּבִפְרָק ג'
 דְּנָדָה (לא, ב) אֲמַרְיִנֵן, בָּא זְכָר לְעוֹלָם, בָּא
 בְּפָרוּ בְּיָדוֹ, 'זְכָר' - זֶה פִּרְ. 'נְקֵבָה' - נְקִיָּה
 בָּאָה, עַד דְּאִמְרָה מְזוּנִי, לֹא יִהְיִי לָהּ.

'בְּרוּךְ פְּרִי בְטַנְךָ וּפְרִי אֲדָמְתְךָ, וְאַחַר
 כֶּךָ 'בְּרוּךְ טַנְאָךָ וּמִשְׁאֲרֵתְךָ' (כח,
 ד - ה), וְהַקְּלָלוֹת הוּא לְהַפְּךָ 'אֲרוּר טַנְאָךָ
 וּמִשְׁאֲרֵתְךָ, וְאַחַר כֶּךָ 'אֲרוּר פְּרִי בְטַנְךָ'
 (שם ז, יח). וְקִשְׁיָה, לָמָּה הִפְּךָ הַסְּפָר.

פסוק 'ברוך
 פרי בטנך'
 וכי, 'טנאך
 ומשארתיך',
 'ארוּר טנאך'
 וכי

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

1

בנים זכרים, וריבוי בני הבית, גורמים לברכה במזונות האדם

תחילה את הפירות והבצק, ואחר כך הזכיר
 את הבנים.²

על ידי שיוולדו בנים זכרים יתברך מזל המזונות אצל האדם
 וַיֵּשׁ לֹמֵר, דְּבִין בְּבִרְכָה בֵּין בְּקִלְלָה, פְּתִיב
 - הברכות כתובים פְּסָדֵר הָרְאוּי לפי
 ענייניהם. ויובן סדר כתיבתם, בהקדם מה
 דְּבַגְמָרָא בְּפָרָק ג' דְּנָדָה (לא, ב) אֲמַרְיִנֵן, בָּא
 - נולד בן זְכָר לְעוֹלָם, בָּא בְּפָרוּ - פרנסתו
 בְּיָדוֹ, כלומר, שהמזל של מזונות הזכר, בא
 לעולם יחד עמו,³ ונרמזו כן בתיבת 'זְכָר'
 שהיא נוטריקון זֶה פִּרְ, ו'כר' הוא לשון מזון.
 אבל נְקֵבָה נְקִיָּה - חסירה,⁴ בָּאָה לעולם -

דקדוק בשינוי הסדר בפסוקי הברכות והקללות

כתוב בפרשת הברכות (דברים כח, ד)⁵

'בְּרוּךְ פְּרִי בְטַנְךָ וּפְרִי אֲדָמְתְךָ' - ברוכים
 יהיו בניך, והפירות הגדלים על אדמתך,
 וְאַחַר כֶּךָ (שם כח, ה) כתוב 'בְּרוּךְ טַנְאָךָ
 וּמִשְׁאֲרֵתְךָ' - ברוכים יהיו הפירות שבסליך,
 והבצק שבעריבותיך, כלומר, לחמך. ואילו
 בפרשת הַקְּלָלוֹת, הסדר בשני העניינים של
 הבנים והפירות, הוּא לְהַפְּךָ, שמתחילה כתב
 (שם כח, יז) 'אֲרוּר טַנְאָךָ וּמִשְׁאֲרֵתְךָ', וְרַק
 אַחַר כֶּךָ (שם כח, יח)⁶ כתב 'אֲרוּר פְּרִי בְטַנְךָ'.
 וְקִשְׁיָה, לָמָּה בקללות הפך את הַסְּפָר, ונקט

ציונים ומקורות

בשם דרשות הראנ"ח, ושאר מפרשים, שעמדו על זה.
 ד. לשון הגמרא, ואמר רבי יצחק דבי רבי אמי, בא
 זכר בעולם, בא ככרו בידו, 'זכר' - זה כר, דכתיב
 (מלכים ב' ו, כג) 'ויכרה להם כירה גדולה'. נקבה אין
 עמה כלום, נקבה, נקיהה באה, עד דאמרה מזוני, לא
 יהבי לה, דכתיב (בראשית ל, כח) 'נקבה שכרך עלי
 ואתנה'. ה. שהזכר כל זמן שהוא חי, יש לו
 הבטחה לפרנסתו, אף שלא יזכה שיקבלו תפלתו מה
 שאין כן הנקיבה עד שתבקש. שו"ת אגרות משה
 (או"ח ח"ד סימן מח). 1. ע"פ רש"י (ד"ה

א. לשון הפסוק, 'ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך ופרי
 בהמתך שגור אלפיך ועשתרת צאנך'. ב. לשון
 הפסוק, 'ארוּר פְּרִי בְטַנְךָ וּפְרִי אֲדָמְתְךָ שְׁגֵר אֲלֵפִיךָ
 וְעִשְׂתֵּרַת צֹאנְךָ'. ג. זה לשון הלב אריה
 (בפרשתינו אות כה), 'ברוך פרי בטנך ופרי אדמתך'
 וגו', ואחר כך 'ברוך טנאך ומשארתיך', ובקללות הוא
 להיפך שאמר 'ארוּר טנאך ומשארתיך', ואחר כך
 'ארוּר פרי בטנך', ולמה היפך הסדר. ועיי"ש מה
 שתיריך. וראה עוד רמב"ן (כח, יח), רבינו בחיי (כח,
 ד), כלי יקר, ושערי דעה (על הרמב"ם דעת פ"ה הי"א)

לְמִי שֶׁבָּנוּ נִקְבוֹת וְכו'.

וּלְפִי זֶה, בְּפִרְכּוֹת דִּהְעִנְיָן הוּא שְׁיִהְיוּ לוֹ פְּנִים זְכָרִים, מְשׁוּם הַכִּי הַקָּדִים הַפְּתוּב 'פְּרוּף פְּרִי בְּמִנְדָּה', שְׁיִהְיוּ זְכָרִים, וְיִבְיֵאוּ מִזֵּל טוֹב לְאַבְיָהֶם, וְאִזּוּ יִהְיֶה 'פְּרוּף טַנְאָדָּה' וְכו'. אֲבָל בְּקִלְלוֹת פְּתַב לְהַפְּדָה, שְׁיִהְיֶה לְאָב מִזֵּל רַע, וְזֶהוּ

וּפְרִשׁ מֵהֶרֶשׁ"א (ח"א ד"ה בא, בפירוש השני), וְהַכֵּל הוּא עִנְיָן הַמְּזוּל, דְּבֵא כְּפָרוּ בִּידוֹ, דִּהְיִנוּ מְזוּל, בֵּין לְרַע בֵּין לְטוֹב. וְנִקְבָה אִין לָהּ מְזוּל, וְנִקְבָה בָּאָה בְּלֵא מְזוּל, שְׁמִזְלָהּ תְּלוּי בְּמִזְל אַבְיָה וּבַעֲלָהּ וְכו', עכ"ל. וּבְסוּף קְדוּשִׁין (פב, א) אֲמַרְיָן, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁבָּנוּ זְכָרִים, וְאִזּוּ לוֹ

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

וְכו'^ט, וּמְבוּאָר שְׁבָנִים זְכָרִים הֵם בְּרַכָּה לְאָדָם, וְהַנְּקִיבוֹת קִלְלָה.

וּלְפִי זֶה, בְּפִרְכּוֹת, דְּבוּדָאֵי הֶעֱנְיָן שֶׁל בְּרַכַּת הַבָּנִים הוּא, שְׁיִהְיוּ לִי פְּנִים זְכָרִים, שֶׁעַל יְדֵי כֵן נַעֲשֶׂה מְבוּרָךְ וּמְאוֹשֵׁר, מְשׁוּם הַכִּי הַקָּדִים הַפְּתוּב 'פְּרוּף פְּרִי בְּמִנְדָּה', שְׁיִהְיוּ זְכָרִים, וְזֶהוּ יְבִיאוּ מִזֵּל טוֹב שֶׁל מְזוּנוֹת לְאַבְיָהֶם, שֶׁהֵרִי הַזְכָּר כִּשְׁהוּא נוֹלַד מְבִיא עִמּוֹ אֶת מְזוּלוֹ וּפְרִנְסָתוֹ, וְאִזּוּ עַל יְדֵי הַמְּזוּל הַטוֹב, יִהְיֶה גַם כֵּן 'פְּרוּף טַנְאָדָּה וּמִשְׁאַרְתָּדָּה' - שִׁיתְּבָרְכוּ פִירוֹתֶיךָ וּלְחַמְךָ, כְּלוּמַר, פְּרִנְסָתְךָ. שֶׁאִפִּילוֹ אִם מִתְּחִילָה לֹא הִיָּה לְךָ מְזוּל טוֹב שֶׁל מְזוּנוֹת, מְכַל מְקוֹם, עַל יְדֵי הַבְּרַכָּה בְּבָנִים, יִתְּבָרְכוּ גַם מְזוּנוֹתֶיךָ.

לִידַת הַנְּקִיבוֹת לֹא תוֹעִיל לְהַפּוֹךְ אֶת הַמְּזוּל לְטוֹב

אֲבָל בְּקִלְלוֹת פְּתַב לְהַפְּדָה, שֶׁהַתְּחִיל בְּקִלְלוֹת הַמְּזוּנוֹת, וְהֵינּוּ שְׁיִהְיֶה לְאָב מִזֵּל רַע בְּפְרִנְסָתוֹ, וְזֶהוּ מֵה שְׁכַתוּב 'פְּרוּף טַנְאָדָּה וּמִשְׁאַרְתָּדָּה'. וְיִצְעוּלָם יִתְּקַיֵּם בּוֹ זֶה הַפְּזוּל

בְּלִי מְזוּל שֶׁל מְזוּנוֹת, וְנִרְמַז כֵּן כַּמָּה שְׁתִּיבַת נְקִיבָה, דוּמָה לְתִיבַת 'נְקִיבָה', וְלִכֵּן, עַד דְּאֲמַרְהָ מְזוּנֵי - קוֹדֵם שֶׁהַנְּקִיבָה מִתְּפַלֵּלַת וּמִבְקֶשֶׁת מִלְּפָנֵי הַקְּב"ה עַל מְזוּנוֹתֶיהָ, לֹא יִהְיֶה לָּהּ - אִין נוֹתָנִים לָהּ מִן הַשָּׁמַיִם אֶת מְזוּנוֹתֶיהָ. וּפְרִשׁ הַמֵּהֶרֶשׁ"א (ח"א ד"ה בא, בפירוש השני)^י, וְהַכֵּל - מֵה שֶׁאֲמַרְוּ בַּגְּמָרָא, שֶׁהַזְכָּר כִּכְרוּ בִּידוֹ, וְהַנְּקִיבָה בָּאָה חֲסִירָה, הוּא עִנְיָן הַמְּזוּל, דְּבֵא כְּשֶׁכְּפָרוּ בִּידוֹ, דִּהְיִנוּ שְׁבֵא מִזֵּל עִמּוֹ, בֵּין לְרַע וּבֵין לְטוֹב. וְאִילוֹ הַנְּקִיבָה, אִין לָּהּ מִזֵּל לְעֲצָמָה, וְנִקְבָה הִיא בְּאָה בְּלֵא מְזוּל, לְפִי שְׁמִזְלָהּ תְּלוּי בְּמִזְלָהּ שֶׁל אַבְיָה, וּבְמִזְל שֶׁל בְּעֲרָהּ וְכו', עכ"ל.^י וּמְבוּאָר מְכַל הַנִּל, שֶׁע"י הַבָּנִים הַזְּכָרִים בָּאָה הַבְּרַכָּה.

יְעוֹד מְצִינוּ בְּבֵרֵייתָא בְּסוּף קְדוּשִׁין (פב), אֲמַרְיָן, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁבָּנוּ - מְאוֹשֵׁר הוּא הָאִישׁ שֶׁנוֹלְדוֹ לוֹ זְכָרִים, וְאִזּוּ לִי לְמִי שֶׁבָּנוּ - רְאוּי לְהַצְטַעַר הָאָדָם שֶׁנוֹלְדוֹ לוֹ נְקִיבוֹת

צִיּוּנִים וּמְקוֹרוֹת

וכו', אִי אֲפֻשֵׁר לְעוֹלָם בְּלֵא זְכָרִים וּבְלֵא נְקִיבוֹת, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁבָּנוּ זְכָרִים, וְאִזּוּ לוֹ לְמִי שֶׁבָּנוּ נְקִיבוֹת. ט. רֵאָה בְּסִנְהֶדְרִין (ק, ב) שֶׁנִּתְּבָרְאוּ כַּמָּה מִיָּנִי דַּאֲגוֹת שִׁישׁ לְאָדָם לְגַבֵּי בְּתוּ. י. וְכַעֲיָן זֶה כְּתַב בְּיוֹקִין דְּנוּרָא (עַל תְּנַד"א זוּטָא פִּט"ז אוֹת פ), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, מְדַכְתִּיב 'בְּרוּךְ פְּרִי בְּטַנְיָה' מוֹכַח שְׁיִהְיוּ בָּנֵי זְכָרִים, כִּי 'זְכָר' בְּגִמְטְרִיא 'בְּרַכָּה', אֲבָל 'נְקִיבָה' בְּגִמְטְרִיא 'קִלְלָה' עִם הַכּוֹלָל נִרְאָה גְּדוּהָ (לא, ב), כַּעַל הַטּוֹרִים (בְּרַאשִׁית א, כז), סִפְרַי הַחַיִּים (סִפְרַי חַיִּים טוֹבִים פ"א).

ז. לְשׁוֹן הַמֵּהֶרֶשׁ"א, וּלְפִירוּשׁ רִש"י. נִרְאָה לְפִרְשׁ לְעִנְיָן מְזוּל, דְּבֵא כִּכְרוּ בִּידוֹ בֵּין לְרַע בֵּין לְטוֹב, וְנִקְבָה נְקִיבָה בָּאָה בְּלֵא מְזוּל, דְּמִזְלָהּ תְּלוּי בְּמִזְל הַזְּכָר, כְּמוֹ שְׁכַתְּבוּ הַתּוֹסְפוֹת בְּפ"ק דְּסוּטָה, וְעַד דְּאֲמַרְהָ מְזוּנֵי, דִּהְיִנוּ בְּתַפְלָה, אֲפֻשֵׁר לָהּ לְבַטְלָה ע"כ. וז"ל הַמֵּהֶרֶשׁ"א בְּסוּטָה (ב, א בְּתוּס' ד"ה קוֹדֵם), וּפְרִשׁ שֶׁלֹּחַ כּוּוֹנוֹ בְּפִרְק הַמְּפַלְתָּ, זְכָר זֶה כִּר, נְקִיבָה נְקִיבָה בָּאָה, ר"ל, שֶׁהַזְּכָר נוֹלַד בְּמִזְלוֹ, אֲבָל הַנְּקִיבָה נְקִיבָה בָּאָה בְּלִי מְזוּל, כִּי כְּבָר נִתְּלָה מִזְלָהּ בִּיצִירַת הַזְּכָר וְזֶה שֶׁלָּהּ. ח. לְשׁוֹן הַבְּרֵייתָא, רַבִּי אוֹמֵר

'אָרוֹר טַנְאָד' וְכו', וְלַעֲלֹם יִתְקַים בּוֹ זֶה הַמִּזְל רַע, לְפִי שְׁבָנָיו יִהְיוּ נִקְבוֹת, וְתִהְיֶינָה תְּלוּיֹת בַּמִּזְל רַע שְׁלוֹ, וְזֶהוּ 'אָרוֹר פְּרִי בְּמַנְד' וְכו'.

אִי נִמְי בְּדַרְךְ אַחַר, דְּאִמְרִינַן בְּכַתְּבֹת פֶּרֶק י"ב דְּף ק"ג (עמוד א), אֲלַמְנָה שְׁאִמְרָה אִי אִפְשֵׁי לְזוּז

מִבֵּית אָבָא, יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לִזְמַר לָהּ, אִם אֵת אֲצִלְנָה, יֵשׁ לֵיהּ מְזוּנֹת. אִם אִין אֵת אֲצִלְנָה, אִין לֵיהּ מְזוּנֹת. וּפְרִיָּד בְּגַמְרָא, וְלִיתְבוּ לָהּ פִּי יִתְבָּה הָתָם. אָמַר רַבִּי הוּנָא, בְּרַכַּת הַבֵּית מְרַבָּה. וּפְרַשׁ רַש"י, מְזִלָּא דְרַבִּים עֲדִיף, עַב"ל.

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבוּאָר

הַרְע"י, וְלֹא יִתְהַפֵּךְ לטובה על ידי לידת הבנים, לְפִי שְׁבָנָיו יִהְיוּ נִקְבוֹת, וְתִהְיֶינָה תְּלוּיֹת בַּמִּזְל הַרְע שְׁלוֹ, וְזֶהוּ מֵה שְׁמוּסִיף הַכְּתוּב לַחֲזַק אֵת קִלְתַּת הַמְּזוּנֹת, שֶׁגַם 'אָרוֹר פְּרִי בְּמַנְד' וְכו' - שִׁוּוּלְדוּ לַךְ רַק נִקְיֹבוֹת, וְלֹא יִתְהַפֵּךְ מִזְלְךְ לטוב".

על ידי הריבוי בבנים
המזל של הרבים יגרום שיתברכו המזונות

אִי נִמְי - עוֹד יֵשׁ לְבֹאֵר אֵת הַשִּׁנּוּי בְּסוֹדֵר הַעֲנִינִים בֵּין הַבְּרֻכּוֹת לְקִלְלוֹת, בְּדַרְךְ אַחַר, בְּהַקְדָּם מֵה דְּאִמְרִינַן - שְׁשִׁנּוּ בַּמִּשְׁנָה בְּכַתְּבֹת פֶּרֶק י"ב דְּף ק"ג (ע"א)", אֲלַמְנָה שְׁאִמְרָה לִיּוֹרְשֵׁי בַעֲלָהּ, אִי אִפְשֵׁי לְזוּז מִבֵּית אָבָא - אִין בִּיכּוּלְתֵי לְצַאת מִבֵּית אָבִי, וְלִבֵּא לְדוֹר עִמְכֶם, יְכוּלִים הַיּוֹרְשִׁים לְזַמַּר לָהּ, אִם אֵת דְּרָה אֲצִלְנָה, יֵשׁ לֵיהּ מְזוּנֹת - נִסְפֵּק לַךְ

מְזוּנֹתֶיךָ מִנְכָּסֵי אֲבִינוּ, כְּתַקְנַת חַכְמִים". אֲבֵל אִם אִין אֵת דְּרָה אֲצִלְנָה, אִין לֵיהּ מְזוּנֹת - לֹא נִסְפֵּק לַךְ מְזוּנֹתֶיךָ. וּפְרִיָּד בְּגַמְרָא¹⁰, וְלִיתְבוּ לָהּ, פִּי יִתְבָּה הָתָם - לְמַה יִּכְרִיחוּהוּ הַיּוֹרְשִׁים לְדוֹר עִמְהֶם, וּמְדוּעַ שְׁלֹא יִתְחַיְיְבוּ הַיּוֹרְשִׁים לְתַתּוֹת לָהּ מְזוּנֹת כַּאֲשֶׁר הִיא יּוֹשֶׁבֶת שָׁם - בְּבֵית אֲבִיהָ, וּמִתְרַצַּת הַגַּמְרָא, אָמַר רַבִּי הוּנָא, טַעַם דִּין זֶה הוּא, מִפְּנֵי שְׁבָרַכַּת הַבֵּית מְרַבָּה¹¹ - כְּשִׁבְנֵי הַבֵּית הֵם מְרוּבִים, מִתְבַּרַךְ הַבֵּית. וּפְרַשׁ רַש"י (ר"ה בְּרַכַּת)¹², מְזִלָּא דְרַבִּים עֲדִיף - כְּשִׁישׁ אֲנָשִׁים מְרוּבִים, הַמִּזְל טוֹב יוֹתֵר לְהִבְיֵא בְּרַכָּה עַל הַבֵּית, עַב"ל. וּלְפִיכָךְ, רוֹצִים הַיּוֹרְשִׁים שֶׁהַאֲלַמְנָה תְּדוֹר יַחַד עִמְהֶם, וּמִתּוֹךְ כֵּךְ הַהוֹצָאָה לְמְזוּנֹתֶיהָ שֶׁהֵם חַיִּיבִים בָּהּ, תִּהְיֶה מוֹעֲטָתָה, מֵה שְׁאִין כֵּן אִם תְּדוֹר בְּבֵית אֲבִיהָ, הַהוֹצָאָה לְמְזוּנֹתֶיהָ תִּהְיֶה מְרוּבָה.

צִיּוּנִים וּמְקוֹרוֹת

בְּמְזוּנֹת יוֹסִיף לְהַתְקִיִם. יג. לְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה, אֲלַמְנָה שְׁאִמְרָה, אִי אִפְשֵׁי לְזוּז מִבֵּית בַּעֲלֵי, אִין הַיּוֹרְשִׁין יְכוּלִין לִזְמַר לָהּ, לְכִי לְבֵית אֲבִיךָ וְאִנּוּ זִנִּין אוֹתְךָ, אִלֵּא זִנִּין אוֹתָהּ וְנוֹתְנִין לָהּ מְדוֹר לְפִי כְבוֹדָה. אִמְרָה, אִי אִפְשֵׁי לְזוּז מִבֵּית אָבָא, יְכוּלִין הַיּוֹרְשִׁין לִזְמַר לָהּ, אִם אֵת אֲצִלְנָה יֵשׁ לֵיהּ מְזוּנֹת, וְאִם אִין אֵת אֲצִלְנָה אִין לֵיהּ מְזוּנֹת, וְכו'. יד. תַּקְנַת חַכְמִים הִיא, שֶׁתִּהְיֶה הַאֲלַמְנָה נִיזִינָת מִנְכָּסֵי בַעֲלָהּ, כְּמוֹ שְׁשִׁנּוּ (שם ע"א). טו. לְשׁוֹן הַגַּמְרָא, וְלִיתְבוּ לָהּ כִּי יִתְבָּה הָתָם, מִסִּיעֵי לִיהּ לְרִב הוּנָא, דְּאִמַר רַב הוּנָא, בְּרַכַּת הַבֵּית בְּרוּבָה. וְלִיתְבוּ לָהּ לְפִי בְּרַכַּת הַבֵּית, הִכִּי נִמְי. טז. הַגִּירְסָא לְפָנֵינוּ בְּגַמְרָא הִיא, בְּרַכַּת הַבֵּית בְּרוּבָה. אִךְ בְּכַמָּה רֵאשׁוֹנִים הַגִּירְסָא הִיא, בְּרַכַּת הַבֵּית מְרוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַבִּינוּ. וְכ"ה בְּתוֹסֵפֶת (שם פ"ב ה"ג). יז. לְשׁוֹן רַש"י, בְּרַכַּת הַבֵּית בְּרוּבָה,

יא. שְׁלִידַת הַנְּקִיבוֹת כְּמַחְזָקַת אֵת הַקִּלְלָה שֶׁלְפָנֶיהָ, שֶׁהַמִּזְל הַרְע בְּמְזוּנֹת יוֹסִיף לְהַתְקִיִם, כְּדִלְהַלֵּן. יב. וְלִכֵּן בְּבְרֻכּוֹת הַקְּדִימָה הַתּוֹרָה בְּרַכַּת הַבְּנִים לְבְּרַכַּת הַמְּזוּנֹת, לְלַמְדָנוּ שֶׁאִפְלוּ מִי שְׁלֹא יִהְיֶה לוֹ מִתְחִילָה מִזְל טוֹב שֶׁל מְזוּנֹת, מְכַל מְקוֹם עַל יְדֵי בְּרַכַּת הַבְּנִים הַזְּכוּרִים, יִתְהַפֵּךְ מִזְלו לטוב, וְנִמְצָא שֶׁאֲצִלוּ הַתְּחִלַּת הַבְּרַכָּה הִיא לִידַת הַבְּנִים, וְעַל יְדֵיהֶם יִתְמַשֵּׁךְ עֲלֵיו בְּרַכַּת הַמְּזוּנֹת. אֲבֵל לִידַת הַנְּקִיבוֹת אֵינָה מְבִיאָה קִלְלָה בְּמְזוּנֹתֶיהָ, אִלֵּא רַק שְׁאִינָה מְבִיאָה בְּרַכָּה. וְעַל כֵּן כָּתְבָה הַתּוֹרָה בְּתַחֲלִיל 'אָרוֹר טַנְאָד' וְכו', שֶׁהִיא הַקִּלְלָה בְּמְזוּנֹת, וְרַק לְאַחַר מִכֵּן כָּתְבָה 'אָרוֹר פְּרִי בְּטַנְד', שְׁלִידַת הַנְּקִיבוֹת הִיא הַקִּלְלָה, וְהִינּוּ שְׁעַל יְדֵי כֵךְ, מִזְלו הַרְע לְעִנְיַן הַמְּזוּנֹת לֹא יִשְׁתַּנֵּה לטובה, וְהִרִי לִידַת הַנְּקִיבוֹת כְּמַחְזָקַת אֵת הַקִּלְלָה שֶׁלְפָנֶיהָ, שֶׁהַמִּזְל הַרְע

מִנְאֵד, הָיָה מְשַׁמַּע שְׁלֵא יתְמַעַט אֱלֵא הרְבִי שְׁנִתְרַבָּה מַחְמַת רַב הַבְּנִים, וְעַכְשָׁו שְׁמַתוֹ וְנִתְמַעַטוֹ, נִתְמַעַטָה אַף הַבְּרָכָה, אֲבָל לֹא נִתְמַעַט אֱלֵא הַתּוֹסֶפֶת. וּמִשׁוֹם הָכִי הַקְּדִים אַרְוֹר מִנְאֵד, כְּדִי לֹאמֵר שְׁאֵפְלוֹ שְׁיִהְיוּ בְּנֵי בֵּית מְרָבִים, לֹא תִהְיֶה הַבְּרָכָה, וּמִכֵּל שְׁכֵן שְׁיִתְמַעַטוֹ כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב אַחַר כֵּד 'אַרְוֹר פְּרִי בְּטָנְדָ' וְכו', שְׁאֵז יתְמַעַטוֹ יוֹתֵר הַמְּזוֹנוֹת.

וְאִם כֵּן, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים בְּבֵית, יֵשׁ יוֹתֵר בְּרָכָה, דְּהֵינּוּ אַף עַל פִּי שְׁכְּשֶׁהֵם מוֹעַטִים נְמִי יֵשׁ בְּרָכָה, אֲפֹלוֹ הָכִי, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים יֵשׁ בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה. וְלִכֵּן בְּבִרְכוֹת הַקְּדִים 'בְּרוּךְ פְּרִי בְּטָנְדָ', שְׁכְּשִׁיחִיו בְּנֵי בֵּית מְרָבִים תִּהְיֶה יוֹתֵר גְּדוּלָּה הַבְּרָכָה, וְשִׁפִּיר אָמַר אַחַר כֵּד 'בְּרוּךְ מִנְאֵד'.

וּבְקַלְלָה אִם הָיָה מְקִדִּים אַרְוֹר פְּרִי בְּטָנְדָ, וְאַחַר כֵּד אַרְוֹר

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

הַבְּנִים², וְרַק אַחַר כֵּד הִיָּה כּוֹתֵב, 'אַרְוֹר מִנְאֵד וּמִשְׁאֲרֵתָד', הָיָה מְשַׁמַּע מִכֵּךְ, שְׁלֵא יתְמַעַט אֱלֵא הַרְבִּי בְּרָכָה שְׁנִתְרַבָּה מַחְמַת רַב הַבְּנִים, וְעַכְשָׁו שְׁמַתוֹ הַבְּנִים וְנִתְמַעַטוֹ בְּנֵי הַבֵּית, נִתְמַעַטָה אַף הַבְּרָכָה, אֲבָל לֹא נִתְמַעַט אֱלֵא הַתּוֹסֶפֶת שֶׁל הַבְּרָכָה שֶׁבָּאָה מַחְמַת רִיבּוּי הַבְּנִים.

וּמִשׁוֹם הָכִי הַקְּדִים הַפְּסוּק 'אַרְוֹר מִנְאֵד', כְּדִי לֹאמֵר שְׁאֵפְלוֹ כְּשִׁיחִיו עֲדִיין בְּנֵי בֵּית מְרָבִים, כְּלוֹמֵר, אַף קוֹדֵם שֶׁתְּחַלּוּ הַקְּלָלָה עַל הַבְּנִים, לֹא תִהְיֶה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת, וְלֹא יִתְקִיִּים מֵה שֶׁאִמְרוּ 'בְּרַכַּת הַבֵּית מְרוּבָה', וּמִכֵּל שְׁכֵן אַחַר כֵּן כְּשִׁיתְמַעַטוֹ הַבְּנִים, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב אַחַר כֵּד 'אַרְוֹר פְּרִי בְּטָנְדָ' וְכו', שְׁאֵז יתְמַעַטוֹ עוֹד יוֹתֵר הַמְּזוֹנוֹת³⁰.

וְאִם כֵּן, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים בְּבֵית, יֵשׁ יוֹתֵר בְּרָכָה בְּפִרְשׁוֹת הַבֵּית. דְּהֵינּוּ, שֶׁאֵף עַל פִּי שְׁכְּשֶׁהֵם מוֹעַטִים נְמִי יֵשׁ בְּרָכָה, וְאִם כֵּן, בְּשִׁבִּיל עֵיקַר הַשְּׂרָאָה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת, אִין נִצְרָךְ שִׁיחִיו מְרוּבִים³¹, אֲפֹלוֹ הָכִי, כְּשֶׁהֵם מְרָבִים יֵשׁ בְּרָכָה יוֹתֵר גְּדוּלָּה. וְלִכֵּן בְּבִרְכוֹת הַקְּדִים הַפְּסוּק 'בְּרוּךְ פְּרִי בְּטָנְדָ' - שִׁיתְּבַרְכוּ וְיִתְרַבּוּ בְּנִין³², שְׁכְּשִׁיחִיו בְּנֵי בֵּית מְרָבִים, תִּהְיֶה יוֹתֵר גְּדוּלָּה הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת וְשִׁאֵר צְרִכֵי הַבֵּית, וְשִׁפִּיר אָמַר אַחַר כֵּד 'בְּרוּךְ מִנְאֵד וּמִשְׁאֲרֵתָד', לְפִי שֶׁהַבְּרָכָה בְּבָנִים, תִּגְרוֹם לְהַבִּיא הַבְּרָכָה בְּמִזְנוֹת.

הַקְּלָלָה הִיא שְׁמַל הַרְבִּים לֹא יוֹעִיל שִׁיתְּרַבּוּ הַמְּזוֹנוֹת

וּבְקַלְלָה, אִם הָיָה מְקִדִּים הַפְּסוּק 'אַרְוֹר פְּרִי בְּטָנְדָ' - וְהֵינּוּ שִׁיתְמַעַטוֹ וְח"ו יִמּוֹתוֹ

צִיּוֹנִים וּמְקוֹרוֹת

עַל סִידוֹר הַתְּפִילָּה (וַיִּתֵּן לָךְ עֲמוּד תְּקַצֵּט) 'בְּרוּךְ פְּרִי בְּטָנְדָ', שִׁירְבּוּ בְּנִין, וְלֹא יִמּוֹתוּ. וְרֵאָה אֲלִשֵׁךְ (פְּסוּק ד) שִׁפִּירֵשׁ, עוֹד יִתּוֹסֵף לָךְ גַּם בְּנֵי, שֶׁהוּא כִי בְּרוּךְ פְּרִי בְּטָנְדָ, וּבְרִכוֹת הַאוֹכְלִים גַּם ה' יִרְבֶּה לָךְ הַטּוֹבָה, שְׁגַם 'וּבִרְךָ גַם פְּרִי אֲדַמְתָךְ' - בְּרוּב תְּבֹאוֹת דְּגַן וְתִירוֹשׁ וְיִצְהַר שֶׁהֵם עֵיקַר הַמְּזוֹן. כ. בְּפִירוֹשׁ הַקּוֹדֵם בִּיאַר רִבִּינוּ, שֶׁאַרְוֹר פְּרִי בְּטָנְדָ הֵינּוּ שֶׁתּוֹלִיד נִקְיֻבוֹת. וְעַכְשָׁיו מְבַאֵר רִבִּינוּ, שֶׁפִּירוֹשׁ שְׁח"ו יִמּוֹתוֹ הַבְּנִים. כ.א. שֶׁבְּקַלְלוֹת הַקְּדִימָה הַתּוֹרָה אֵת הַקְּלָלָה בְּמִזְנוֹת, לְפָנֵי הַקְּלָלָה בְּבָנִים, לְלַמְּדֵנוּ אֵת רֹב הַקְּלָלָה, שְׁגַם כְּשֶׁעֲדִיין יִהְיוּ בְּנֵי הַבֵּית מְרוּבִים,

בְּנֵי אָדָם שֶׁעוֹזְרִין זֶה אֵת זֶה מִשְׁתַּכְּרִין, וּמִזֵּל דְּרִבִּים עֲדִיךְ. יח. פִּירוֹשׁ, שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ כַּאֲן שְׁתֵּי בְּרִכוֹת מַחְלוּקוֹת - לְעַנְיַן הַבְּנִים וְלְעַנְיַן הַמְּזוֹנוֹת, שֶׁאֵף אִם מִשׁוֹם אִיזוֹ סִיבָה לֹא תִתְקַיֵּים בְּרַכַּת רִיבּוּי הַבְּנִים, עֲדִיין יִהְיֶה לָהֶם בְּרַכָּה בְּמִזְנוֹתֵיהֶם. וּמִכֵּל מְקוֹם, מִפְּנֵי שֶׁכְּשֶׁהֵם מְרוּבִים אִזִּי מִתְקַיֵּימַת בִּיּוֹתֵר בְּרַכַּת הַמְּזוֹנוֹת, מִשׁוֹם כֵּן הַקְּדִים הַכְּתוּב לְהוֹכִיר אֵת בְּרַכַּת הַבְּנִים, לְרַמּוֹז שֶׁעַל יְדֵיהֶם תִּתְקַיֵּים תּוֹסֶפֶת בְּרַכָּה בְּבִרְכוֹת הַמְּזוֹנוֹת. יט. לְפִי הַפִּירוֹשׁ הַקּוֹדֵם, 'בְּרוּךְ פְּרִי בְּטָנְדָ', הֵינּוּ שֶׁתּוֹלִיד בְּנִים זְכָרִים. וְלְפִי פִירוֹשׁ זֶה פִּירוֹשׁוֹ, שִׁיתְּרַבּוּ בְּנִין. וְז"ל פִּירוֹשׁ הַרוּקַח

ציִּוְנִים וּמְקוֹרוֹת

לא יהיו המזונות מרובים, ובאופן זה הקללה ניכרת ביותר, ומכל שכן שתתרבה הקללה כשיתמעטו בני הבית, ותתקיים בהם הקללה 'ארור פרי בטנך'. אבל בברכה נקטה האופן שיש בו רוב הברכה, והיינו כשיתרבו בני הבית, ולכן אמר הכתוב 'ברוך פרי בטנך' וע"י כך 'ברוך טנאך ומשארך'.

גבורת שמשון סיפורי יאסנה

נספח הדר 2.0.2 מקרית ספר:

במשך תקופה ארוכה זכיתי לקבוע שיעור בספר הנפלא 'זרע שמשון', וגם התענגתי מדי שבוע בלימוד הגליון הנפלא 'זרע שמשון', אשר בו מובא פנינים קצרים ומוכחים מתוך תורת המחבר, וכפי שכתב המחבר בעצמו בהקדמת ספרו, שמבקש מהלומדים 'לברור מנה היפה אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו', ומשהרגשתי את מתקנות חידושי, וידעתי מעלת הלימוד בספרו אשר מסוגל מאד לישועות, לא חפצתי להחזיק טובה לעצמי, וקבלתי על עצמי לעשות פעולות לזכות את הרבים בלימוד הזה.

וממחשבה למעשה, החלטתי להפיץ את הגליון המהודר 'זרע שמשון' בכמה בתי מדרשות שבאזור מגורי, שעדיין לא הגיעו לשם הגליונות, והיות שההדפסה באופן מהודר בבית דפוס דורש הוצאות של הון רב, [יש לציין, כי 'האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון' משקיעים דמים מרובים להדפיס רבבות גליונות באופן צבעוני ומהודר, ותבוא עליהם ברכה], החלטתי לקנות מדפסת [PRINTER], ולהדפיס בעצמי ככל שבוע כמה מאות גליונות לחלקם בבתי המדרשות שבשכונת מגורי.

ומשכך, פנית לאחד מידידי הקרובים, שזה כמה שנים מנישואיו ועדיין לא נפקד בכנים, והצעת לי רעיון זה, ידידי הנ"ל התלהב מאד מהרעיון, וקנינו יחדו את המדפסת. הגליון הראשון שהדפסתי היה בש"ק פרשת בלק, ומאז ככל שבוע הדפסתי את הגליון, ובכך היה לנו זכות, לגרום למאות אנשים ללמוד בתורת המחבר הקדוש.

והנה הפלא ופלא במועד הזה לשנה האחרת, בפרשת בלק ידידי הנ"ל זכה להיפקד בזרע של קיימא, ובש"ק פרשת בלק חגג את שמחת השלום זכר לבנו שנולד לו במזל טוב. כמובן שההתרגשות שלי היתה גדולה ביותר, לראות בעליל שברכתו והבטחתו של אותו צדיק עמדה לו. ובכך אני קורא לכל הלומדים היקרים הי"ו, לקחת חלק בזיכוי הרבים, ולסייע להפצת תורת המחבר ככל העולם.

כל מי שזכה לראות ישועה ומעוניין לפרסמו
למען זיכוי הרבים, אנא יתקשר 300-80-05832
או ישאיר הודעה במערכת העולמית קול זרע שמשון
02-80-80-600 שלוחה 7

ביק סכר זכו לישועות • הצטרפו לרביק סכר זכו לישועות • הצטרפו לרביק סכר זכו

• סמכק יולכר בסעת הלימוד הקבוע ברביק לישועה ולהרכה! •

הסתתפו עמנו!

יחד נכניס למקומות נוספים
את אור תורת 'זרע שמשון'

**בתרומה קבועה
או חד פעמית**

הינכק סותפיק
לכל הפצת תורת המתבר
בכל העולק!

ארץ ישראל 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657

ספר 'זרע שמשון' המנוקד

בהוצאה
מפוארת מאירת
עינים ועוד
הרבה מעלות

להשיג בכל חנויות הספרים
347-496-5657 02-80-80-500

בספר המנוקד הלאחד הוא תענוז

מתוך ברכת
והבטחת הרב המחבר

רבנו שמשון חיים נחמני זלה"ה

בבקשתו ותחינתו

בהקדמת ספריו 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

'למען אחי רעי ותלמידי ישאו את שמי על שפתם, ועל הטוב יזכר שמי בפייהם אחר מותי, כאשר בעשר לשונות של תפילה אני מחלה פניהם, ובעל הגמול ישלם במיטב חי אריכי ומזוני טפי לגומלי חסדים טובים.'

* * *

'כאשר אני מחלה פניהם בעשר לשונות של תפילה לברור המנה היפה אשר ייטב בעיניהם בחידושים הללו, ובפרט אחרי מותי כי לימודם יהיה לי להשיב נפש ולעידון רוח ולזכות נשמתי, וצדקה תהיה להם וצדקתם תעמוד להם לאכול בעוה"ז ולשבוע בעוה"ב, ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.'

* * *

'ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת במותב תלתא, בני חיי ומזוני טבי.' 'ועיניכם תראינה בניס בני בניס כשתילי זיתים סביב לשולחנכם, חכמים ונבונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם.'

• מספרי רבנו שיצאו לאור על ידי 'האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון' •
לפרטים: ארץ ישראל 05271-66450 * 02-80-80-500 ארה"ב 347-496-5657